

1 Korentiyeen

Maktumne ta awalle taat Pool siirtu do gee ku Korent

Pile ka kaawor

Na Pool kat siirit maktumne-an do kretiyeenna kuuk goy do geeger ka Korent. Do wiktin taar-at, geeger naar-ak, sinji ale ho geenji sa dakina. Na goy do biy ka barrer. Do wer-ak ko, nu iyiy gamin min aar barrer, nu taajiriyo. In tajirco-at ko, nu miintu in malle. Ay gem di iciy pikirre in abaadin taat na rakiy di ho dakina gina jookumo. Gee ku Eglizdi-ak eer benannico. Kar Pool gay leesaaco ho na raka numin werco rakki. Na rakaaco gaare maman nuu ice goye ka kretiyeennar do datik ta gee kuuk ibanno Bun.

Ooy ta awalle

¹ Nun Pool kat siiraat maktumne-anta. In niyin ta meenji Bun, na kolintu a naa kuuniye *paliine ka Iisa Masi. In sinje Sosteen, ² ni ooyaako kun gee ku *Egliz ka Bunde ka Korent. Kun num in Iisa Masi ho do bi naar-ak ko, kuu kuuniye *cawar do unji. Na kolinko a kuu kuuniye geenji. Ampaa di oki, na koliig gee okinco kuuk ala in sin ku *Rabbinte Iisa Masi do ay wero. Naar ko Rabbin kanco ho kante oki. ³Tatte Bun in Rabbin Iisa Masi yaako barkiynko ho yaako iye aapiye.

Barkin taat Bun beriy do geenji

⁴ Nu ozilaag Bun doo do bi kanke do barkin taat na beriiko min ku numtu in Iisa Masi. ⁵ Do bi ka numinako-ak ko, Bun barkiyinako do ay maanna, na barkiyig kaawin okinco kuuk ku kaawiyo ho in ibininako oki. ⁶ Naar-ak gaara kadar wiktin taat nu kaawiiko do bi ka Iisa Masi, ku obit kaawat samaane do gelbinko. ⁷ Paa ko, min bere okinji kaak Bun beriy do geemir, yoo rakki sa armaakonno loko, kuj kuuk yoka asinji ka Rabbinte Iisa Masi. ⁸ Naar ko yaako denrinako kuu goye bombo yoo do gaase ka duniiner. Paa kat, do yiriy taat Rabbin Iisa Masi yaa yeepe-ak, nu gasaakonno oorin tak-tak. ⁹ Bun kaak kolinako a kuu nune in ronji Rabbinte Iisa Masi, na necaat tak taat na kaawiyo.

Eere ka gee ku Egliz ka Korent

¹⁰ Gem kol sinjay, nu kaawaako in sin ku Rabbinte Iisa Masi a kaawko yaa gine rakki di nam eere sa goyaado datikko. Nu raka a gelbinko ho pikirriko yaa kuuniye rakki. ¹¹ Ka seener, gem kol sinjay, nu kaawiiko ampa-ak asaan gee daarin min ger ka boote Kilowe kaawdu kadar kaawko bagdo. ¹² Nu kaawiit kaaw-an, asaan minninko, gee daarin diya aman : « Nin-an gee ku Pool », daarin a « Nin-an gee ku Apoloos », daarin a « Nin-an gee ku Piyer » ho daarin a « Nin-an gee ku Iisa Masi ». ¹³ Iisa Masi, naar rakki di. Ku pakira a gii gedire eerin gee kuuk num in naara walla ? Na nun Pool kat kaak nu doodtu ka etor do bi kanke walla ? Nu *batiziyinako in sin ku meendu Pool walla ? Ha'a, paado ! ¹⁴ Nu dela barkin do Bun di do bi kaak nu bal batiziye yoo waan minninko, illa Krispuus

in̄ Gayuus di. ¹⁵ Njaar-ak, waan gediraado kaawe a n̄u batiziyig in̄ sin̄ kunto. ¹⁶ Way, nu batiziyig oki Stepaan in̄ geen̄ji kuuk goy do geriy. Kar gay, nu haraydo kadar nu batiziy waan ka pey. ¹⁷ Asaan Iisa Masi balnu naamindu a naa batiziye gee. Kar gay, na naamintu a naa gaarin Kabarre ta Gala do geemir. Ya nu gaara Kabarre ta Gala, nu kaawa in̄ kaawin kuuk melen̄ di, nu kaawdo in̄ kaawin kuuk gee yaa kaawe a nun kat gin̄ ilim. Yampa, muutuy ta Iisa Masi taat ka etor yaa gine ar maan ka maala.

Iisa Masi ko gudurre ho ilim ta Bun̄di

¹⁸ Do gee kuuk tara zin̄kico, kaaw taat do bi ka muutuy ta Iisa Masi ka etor, taar ginno baati. Kar do ginte kuuk Bun̄ jilaate gay, kaaw-at, taar gudurre ta Bun̄di.

¹⁹ Asaan n̄u siir do Kitamner aman :

« Nun, naa rawtin ilim ta gee kuuk iban kaawna ho naa pociñ ibine ka gee kuuk iban gamna. »*

²⁰ Ampa-ak, gee ku duniiner kuuk iban kaawin-ak, moo kat n̄uura ? Moo n̄uur kuuk iban *gaanuun ka *Yuudinnar-aku ? Moo kat gay meelol-aku ? Bun̄ kat gaar kadar ilim ta duniiner-an, taar ar maan ka maala. ²¹ Ay maanna, Bun̄ ginaag in̄ ilim ta meen̄ji. Kar gee ku duniiner gay, in̄ ilimco, n̄u bal ibiniñ Bun̄ in̄ ilimji. Do bi njaar-ak ko, Bun̄ ictu niyine in̄ ilim ta meen̄ji a n̄aa jiliñ gee kuuk aamin do kaaw taat gee ku duniiner talaat ar maan ka maala. ²² Yuudinna raka tale gamin kuuk ajbay ho Grekna gay bariya ilim ta duniiner. ²³ Kar nin gay, ni gaara kaawo taat a *Masi kaak Bun̄ dootu, n̄u

* **1:19** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 29.14.

doofdig ka etor. Kaaw-an, Yuudinna a nu dorintido ho Grekna gay talaat ar kaaw ta bal baati. ²⁴ Kar do nuur kuuk Bun doftu a nuu kuuniye geenji gay, ya nu *Yuudinna wal Yuudinnado oki, Iisa Masi-ak ko gudurre ho ilim ta Bunde. ²⁵ Asaan ya gee pakira a Bun gin maan ka bal baay oki, maannay-ak pakgit ilim ta geemir serek. Ya gee tala kadar maan kaak Bun giniy-ak ginno gudurre, in gudurrey taat ginno-at oki, ta pakgit ta geemir serek.

²⁶ Gem kol sintay, kun kuuk Bun kolinjo, pakiron. Dakin minninko gin ilim do unco ka geemir walla? Dakin minninko gin gudurre walla? Dakin minninko baaco tiya meennaw walla? Ha'a, ginno! ²⁷ Kar gay, Bun dofig nuur kuuk ginno ilim do unco ka geemir a paa kat, nuur kuuk gin ilim-ak yaa gaage maala. Bun dofig nuur kuuk ginno gudurre do unco ka geemir a paa kat, nuur kuuk gin gudurre-ak, sokaŋ yaa deŋco. ²⁸ Bun dofig nuur kuuk gee talaag ar maan ka maala, nuur kuuk gee yilaagu ho nuur kuuk masaakanna a paa kat, naa cillin goye ka geemir kaak nu talaag ar na ta6. ²⁹ Bun gintu pa-ak, asaan yoo waan sa gediraado dapile do unji. ³⁰ Kar Bun gay numinte in Iisa Masi ho in naar di, Bun gaariite ilimji. In Iisa Masi ko, Bun gininte a gii kuuniye sellen do unji, gii kuuniye geenji kunji ho na jilaate min do zunuubinnite. ³¹ Ar taat nu siirtu do Kitamner aman : « Naar kaak dapilaw-ak, illa naa dapile in maan kaak Rabbin gintu. »†

2

† **1:31** Wer ka gase kaawor do Zeremi 9.23.

Gaare ka kaawor in gudurre ta Ruwwin ta Bunđi

¹ Gem kol sinṭay, wiktin taat nu asiiko a naako gaariñ maan kaak cigile kaak Buñ bayniite-aka, nu bal gaariñ in kaawin kuuk diya meya ho nu balko kaawe ar tatkaw kaak iban gamin dakina. ² Kar gay, wiktin taat nu goyiy in kuñko, illa nu ic niyine a naako kaawe do bi ka Iisa Masi di in muutuy taat ka etor. ³ Do wiktin taar-at, nu bal gine gudurre taat naa gine riy samaane ho kolaw unjidu nam nu aziraw. ⁴ In kaaw taat nu kaawiiko, nu balko gaarin kaaw-at in kaawin ku ilimdi a taa obin kayko. Kar gay, ta Ruwwin ta Bunđi kat gaarko gudurriti. ⁵ Ansi-ak, ta ilim ta geemirro kat naamin ko ku aamintu do Iisa Masi. Kar gay, ku aamintu-ak, asaan ku talit gudurre ta Bunđi.

Ilim ta Bunđi

⁶ Kar gay, nin oki, ya ni filda gee kuuk darse do imaan, ni fildaag do bi ka ilimdi. Kar ilim-at gay, taar ta duniinerro ho ta asdo min agindaw ku duniiner. Agindaw-ak, nuur asa ide. ⁷ Kar gay, ilim ta Bunđi taat ni kaawiy-an, taar ilim taat cigil awalle ho gee bal ibininti. Min Buñ bal kilgiyin misa duniin di, na siyit ko ilim-ata a naate unjinte do *darjiney. ⁸ Min agindaw ku duniiner-an yoo rakki oki bal ibinin ilim-ata. Yampa, ya nu ibinta, *Rabbin gay darjiner, nu doodaagdo ka etor. ⁹ Kar gay, ar taat nu siirtu do Kitamner aman :
« Maan kaak yiriy rakki gem bal taliñ in odoy,
na bal doriñ in dengey
ho na bal pakiriñ do kaay,
Buñ siyig do nuur kuuk elgiga. »*

* 2:9 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 64.3.

¹⁰ Sando, maan kaak cigile-aŋ, Buŋ baynintiŋ iŋ Ruwwiney. Asaan Ruwwin ta Buŋdi, taar ibingig ay maanna, nam ka Buŋdi kaak cigile oki. ¹¹ Ginno waan kaak ibingit pikirre ta gemor, illa ruwwin ta meenji. Ansi-ak, ginno waan kaak ibingit pikirre ta Buŋdi, illa Ruwwin ta meenji Buŋ. ¹² Ginteŋ gay bal gase ruwwin taat asa min do duniiner-anta. Kar gay, gi gas Ruwwin taat asa min do Buŋdi. Paa kat, gii ibiniŋ maan kaak Buŋ beriite iŋ barkiney. ¹³ Gamin-aŋ, ni kaawgig do do geemir iŋ bilde kaak asa min ilim ta geemir. Kar gay, ni kaawa iŋ bilde kaak asa min Ruwwin ta Buŋdi. Ansii kat, ni gaariy baat ta seen ta Ruwwin ta Buŋdi do gee kuuk gasit Ruwwin-ata.

¹⁴ Gem keeji di gediraado gasin seen taat asa min Ruwwin ta Buŋdi. Loci-ak, ŋa talaat seen-at ar maan ka bal baay ho ŋa gediraado ibininti. Gem yaa ibininti-ak, illa iŋ Ruwwin ta Buŋdi ja. ¹⁵ Gem kaak gin Ruwwin ta Buŋdi nec ibine baaco ta gamin kuuk samaane iŋ kuuk samaanno. Kar gay, ginno gem kaak nec gaase baay tanji. ¹⁶ Ka seener gay, ŋu siir do Kitamner aman :

« Waa ibingit pikirre ta Buŋdi ?

Ho waa kaak nec taayinji ? »†

Kar ginte gay gin pikirre ta Iisa Masi.

3

Riy ta gay riyor ku Buŋdi

¹ Gem kol siŋtay, wiktin taat nu baawiiko, nu bal gedire naako kaawe ar ku gee kuuk jaawa iŋ Ruwwin ta Buŋdi. Kar gay, nu kaawaako ar ku gee

† **2:16** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 40.13.

ku duniiner di. Do imaanko taat do Iisa Masi, ku ar koogin ku naada. ² Ansii ko, nu bildinjo in kaawin kuuk melen di ar see ka buwi. Nu balko bildinjo in kaawin kuuk rada ar tee ka ander, asaan ku gediraado ibiniŋco. Yoo din oki ku gediraado misa, ³ asaan ku goy misa ar gee ku duniiner. Ka seener, ku hasuudinay ho ku kaasuma benanniko. Ampa-ak gaara kadar ku ar gee ku duniiner ho goyinjo sa ar ka geemir di wal maman? ⁴ Ya gem rakki kaawa aman: « Nun gem ka Pool » ho ka pey aman: « Nun gem ka Apoloos », naar-ak gaarro kadar goyinjo ar ka geemir di walla?

⁵ Ya ku bariya baaco, Apoloos kat waa, ho Pool gay waa? Seertini, ni gay riyor ku Bunji di. Bun naaminti a kuu aamine do Iisa Masi. Ni gina riy taat Bun berinti di. ⁶ Nun Pool, nu gaarkon kaaw ta Bunji ar gem kaak taat eto. Apoloos gay, gaayaako in bilde ar gem kaak leeki amay do et kaak nu taattu-aka. Kar na Bun kat maadga. ⁷ Ampa-ak, naar kaak taate ho naar kaak lee amay, seerco, nuur geen di. Illa Bun keeki di tatiko, asaan naar di maadig et-aka. ⁸ Naar kaak taate in ka lee amay, nuur sawa di. Ay gem di, Bun yaaji bere haginey uudin ta riyoy. ⁹ Asaan seertini, ni gay riyor ku Bunji ho kun gay ar morgo kaak na gawniyo.

Pey, ku ar ger kaak Bun piniyo. ¹⁰ Nun gay ar gem kaak gin ilim ho kaak iban pine geray. In barkin taat Bun beriidu, nu teesiit baay ta gerdi do werko ho waan ka pey astu piniŋ ger-aka. Kar gay, yaman ay gem di yaa pakire maman naa pine do baay ta ger-aka. ¹¹ Asaan baay ta gerdi, naar Iisa Masi ho waan gediraado diye ta pey. ¹² Nuur kuuk pina do baa ta ger-aka, daarin yaa pine in daabne,

wal in poddine, wal in dambay kuuk kaalne ho daarin gay yaa pine in atay, wal in balgiga, wal in idam. ¹³ Yiriy taat Bun yaa dukume seriine, ay gemo, riyoy yaa bayne waran. Yiriy taar-at yaa ase in ako ho ak-at yaa gaare riy ta ay gemo, ya ta samaane wal ta samaanno. ¹⁴ Ya waan pin do ger-aka ho wer kaak na pintu-ak kat ak taggido, Bun yaaji berin haginey. ¹⁵ Kar ya ak-at teeyig gay, riyoy-at uc maala. Gem-ak, Bun yaa jilinja. Kar gay, naa gine ar gem kaak do kiyiw min do aki in pisinji ku orok.

¹⁶ Ku iban tam kadar kun ko *ger ka Bundi ho Ruwwin ta Bundi goy do gelbinko wal maman ? ¹⁷ Ya waan kaak nigaag ger ka Bundi, Bun yaa idinja oki. Asaan ger ka Bundi, naar *cawar ho kun ko ger ka Bundi-aka.

¹⁸ Dakon caaciyenno zinjiko : minninko-an, ya waan kaak pakira kadar na gin ilim do unco ka gee ku duniiner, illa naa pocin ilim taar-ata. Paa kat, naa gase ilim taat ta6. ¹⁹ Asaan ilim ta gee ku duniiner, do unji ka Bundi, taar bal baati. Ka seener, Kitamne kaaw aman : « Gee kuuk gin ilim, in neendaw ta maaniico di, Bun yaa obin ar nu obiy kumin ku yeero in dada. »* ²⁰ Kitamne kaaw pey aman : « *Rabbin Bun ibingit pikirrico ta gee kuuk gin ilim ho na iban kadar taar bal baati. »† ²¹ Ampa-ak, dakon pisiriyenno in sin ku gemor, asaan okinco-an, nuur kunko : ²² nun Pool, Apoloos ho in Piyer, okintini, ni kunko. Duniine, goye, muutu, gamin kuuk goy dinka ho kuuk yaa ase

* **3:19** Wer ka gase kaawor do Zoob 5.13. † **3:20** Wer ka gase kaawor do Soom 94.11.

neginda, okiŋco kuŋkon di. ²³ Kar kuŋ gay, kuŋ gee ku Iisa Masi ho Iisa Masi gay, ŋaar ka Buŋdi.

4

Taayiik ta Pool do gee ku Korent

¹ Nu raka a kuuni tale, nun Pool in Apoloos, ar gay riyor ku Iisa Masi, ar ŋuur kuuk Buŋ berco riyo a ŋuu imiliŋ maan kaak ŋa cigiltu awalle do geemir. ² Ya ŋu ber riy do gemor, illa ŋaa gaare kadar ŋa nec ŋu amniyiŋji. ³ Do tanto gay, ya kuŋ kat dukumaadu seriine wal gay dukume seriiner oki, taar-at ginaadudo maanna. Nun meendu oki dukumaado seriine do kaar, ⁴ asaan adir osgitdo maan kaak nu nigtu. Kar gay, in taar-an oki, gaarro kadar nu goy goye kaak in botiliy do unji ka Buŋdi. Ka dukumaadu seriin-ak, ŋaar *Rabbin Buŋ. ⁵ Do bi ŋaar-ak ko, ya Rabbin Iisa Masi bal yeepe misa, dakon dukumenno seriine. Kar wiktin taat ŋa yeepe, gamin kuuk cigil do gondikor, ŋaa imiliŋco waraŋ, in pikirre taat cigil do gelbin ka geemir oki. Ampaa ko, ay gem di yaa gase oziliikay min do Buŋdi.

⁶ Gem kol sintay, do paydin ta maaniiko kat nu kaawtu do bi kanto in ka Apoloos a niiko gaare kuŋ oki yaa gine pa. Nu raka a kuu ibine baati ta maliy taat gee ibingit-anta. Maliy-at aman : « Waan yaa amilenno kara min botol taat Kitamne gaartu. » Nu kaawiy ampa-ak, asaan nu rakaado kuu pisiriye aman : « Nun aada gem kaak tatik aale, kiŋ gay aada ka maala. » ⁷ Maa di ki pakiriy a ki pakgig eenjin ? Gamin okiŋco kuuk ki gintu-aŋ,

waa berjingu ? Nja Buñ doo di ? Di ya pa-ak, maa di ki pisiriyyi ar ñu baljin berin bere ?

⁸ Talon kate ! Ku pakira a ku ginig ko gamin okinco. Do botol ta Buñdi, ku pakira a ku deet ko gay gamnar. Ku pakira a ku teet ko meennaw. Hey kunjo-anku ! Ya ka seener, ku teet meennaw, nin paliinna oki yaa teen in kunjo. ⁹ Nu kaawiy ampa-ak, asaan nin kuuk paliinna-anj, nu pakira a Buñ leenti aar ta geemir tak-tak. Ni ar gee kuuk ñu obig a ñuu deenco do unco ka geemir. Ampa-ak, gee ku duniiner okinco yaa talin taabinni nam *dubal ku Buñdi oki yaa tale. ¹⁰ Ni oliyay do saan ta Iisa Masi, kar kun gay pakira a in Iisa Masi, ku gin ilim dakina ! Ni ginno gudurre, kar kun gay pakira a ku gin gudurre dakina ! Gee dakina poocaani, kar kun gay pakira a ñu jaalaag sinjo ! ¹¹ Nin gay, yoo dinja mey diyaani, ibin sa obinti ho ni bal gine kesuune oki. Gee koocaani ho ñu atkaani min ay wero. ¹² Ni gina riy in soriyni a nii gase tee ka binjini. Gee waraani ho nin gay barkiyaagu. Nju taabiyaani ho nin gay subira di. ¹³ Nju diyaani kaawin ooma ho nin gay telkaaco in taat ool di. Yoo dinja, gee yilaani pakgig gamin okinco kuuk Buñ kilgiytu. Nju talaani ar maan kaak ñu orig ka suusi.

¹⁴ Nu balko siirin kaawin-anj a sokañ yaako deenjo. Kar gay, gem kol kooginay kuuk nu elgiyo, nu siirig a naako taayinjo. ¹⁵ Asaan ya ku gin gee dakina kuuk bildaako do bi ka Iisa Masi oki, takko ñaar rakki di. Wiktin taat nu iyiiko Kabarre ta Gala, nu gintu takko do goyinjo kaak do Iisa Masi. ¹⁶ Do bi ñaar-ak ko, nu taayaako a kuu ice botilil. ¹⁷ Paa ko, nu ñaamikon Timote. Ñaar ar rondu do

imaan. Nu elgiga ho ŋa gina riy ta Rabbine in botilti. Nu bildiig gee kuuk do *Egliznar okinco a maman ŋuu goye do botol ta Iisa Masi. Nu ŋaamiig Timote a ŋaako gaare pey maman nu garkiyig gee a ŋuu goye do botol-ata.

¹⁸ Gee daarin minninko pakira a nu asaakonno pey. Ampaa ko, ŋu dapiltu aale. ¹⁹ Kar gay, ya Buŋ kat pildu botol, kodok di naako baawe. Ya nu ot do werko, nu raka tale riy ta gee ku dapilaw-aku. Nu raka ibine ya ka seener, ŋu gin gudurre ta Buŋdi wala ŋu kaawa maalan di. ²⁰ Asaan do *Meennaw ta Buŋdi, kaawin kuuk maalan di-ak, ŋuur ginno werco, illa riy taat in gudurre ta Buŋdi. ²¹ Kar kuŋ gay, ku raka maa ? Ku raka naako baa in ele ho in dalullaw, wal naako ice donkilo ?

5

Gee kuuk aamine in kuuk baaya munjam

¹ Ay wero, nu dora gee kaawa a ku gin maan kaak patiy kaa. Gem rakki minninko weya in daaciy ta tacco. Way, maan ŋaar-aŋ, gee kuuk ibanno Buŋ din sa gingigdo. ² In taar-an oki, ku dapiliy di-ak maman ? In maan kaak kuuniyaw-aŋ, zer kuu gonde dakina ho kuu atkin gem-ak min do datikko. ³⁻⁴ Nun gay, ya nu serek minninko oki, ar nu goy do datikko ho kelmol sa in kuŋkon di. Ŋaar-ak, nu dukumji ko seriin in siŋ ku *Rabbin Iisa Masi do gem kaak ginig maanna-aŋka. Kuŋko oki, do wiktin taat ku nume ho kelmol goy in kuŋko, dukumonjit seriin-an in gudurre ta Rabbinte Iisa : ⁵ beron gem-ak do *Seetanner a ziy kaak goy kaak do zunubinnar-ak yaa nige. Paa kat, do yiriy taat

Rabbinte Iisa Masi yaa yeepe, ñaa gedire gase jile ka ruwwiney.

⁶ Dapiliŋko-ak, ñaar ginno baay tak-tak. Ku ibanno ga ? Ya waan gina mappa, ña liya gel sood di, kar okiŋji, ña uciy gusus. ⁷ Gel-at, taar ar zunuubinna kuuk goy do datikko. Ñaar-ak, rason zunuubinna-ak serek a kuu kuuniye pey *cawar do unji ka Buŋdi. Ka seener, ku kuuniytu ko cawar-ak, asaan Iisa Masi mat do bi kante ar ron tamgi kaak ñu bertu *satkin awalle do iidin ta *Paakdi. ⁸ Do bi ñaar-ak, goyinte ar gee kuuk awalle iidiytu iidin ta Paak in gelbin ka cawar ho in seene. Yampa, dakinte goyenno ar ñuur kuuk iidiyiit iidin-at in zunuubinna ho in jookumuwo-ata.

⁹ Do maktumner taat nu siiriikon dak ko, nu taayinjo a kuu goye serek min gee kuuk goyiŋco jookumo. ¹⁰ Nu kaawiy ampa-ak, nu kaawdo do ñuur kuuk jookumo ho bal aamine misa do Iisa Masi. Nu kaawdo a kuu goye serek tak-tak min gee-aku, ñuur kuuk atka tamaanaw ta duniiner, kuuk kokinay, kuuk abdiya margina. Ya ampa-ak, illa kuu rasin duniine ! ¹¹ Nu kaawa do bi ka ñuur kuuk kaawa a ñu siŋtiko do Iisa Masi, kar goyiŋco gay jookumo. Ñu atka tamaanaw ta duniiner, ñu abdiya buŋnay, ñu wara gee, ñu sakriyaw ho ñu kokinay. Goyon serek min gee-aku ho dakoŋ teenno bat in ñuura. ¹²⁻¹³ Ñuur kuuk bal aamine misa do Iisa Masi gay, ña nunno kat yaaco dukume seriine, illa Buŋ meenji. Kar do ñuur kuuk aamin ko do Iisa Masi gay, ku gin botol taat kuuco dukume seriine. Asaan ñu siir do Kitamner aman

: « Atkonj gem kaak jookumo min do datikko. »*

6

Sinja sakkiyaado eenco do unco ka gee ku duniiner

¹ Kar ya minninko rakki gin kaaw inj sinji, maa di na gediriy iyin do unco ka gee ku duniiner a nuuco talin kaawco ? Samaan-ak zer naa iyin do unco ka gee ku Bunji kat kuuk yaaco talinti. ² Ku ibanno kadar nu gee ku Bunji kat kuuk asaaco dukume seriin do gee kuuk do duniiner okinco walla ? Kar zer ya kunj kat kuuk yaaco dukume seriin-ak, maa di ya ku gin kaaw kapak di, ku gedirgiydo talinti. ³ Ku ibanno ga ? Na ginte ko kuuk yaaco dukume seriin do *dubal ku Bunji. Kar zer ya ta ampa-ak, maa di gi gedirgiydo talin kaawin kuuk do duniiner-anta ? ⁴ Kar gay, ya ku gin kaawin ar nuur-anju, maa di ku iyiig do nuur kuuk gee ku *Eglizdi talaagu ar maan ka maala ? ⁵ Soka daggonno walla ? Minninko-anj kat ginno tak-tak gem kaak gin ilim ho nec talin kaawin ku sinja kuuk aamin do Iisa Masi walla ? ⁶ Kar kunjko, minninko rakki iyiy giji do unco ka gay dukume seriiner kuuk ibanno Bun-ak gay maa ?

⁷ Ka seener, do datikko, ku gin ko gee kuuk sakkiya sintico. Naar-ak gaara ko kadar binjiko gallo do unji ka Bunji. Ya gem gingikonno gamin kuuk inj botilco, kuu subire guna min kuu iyin do unco ka gay seriiner. Ya gem soka gaminko oki, kuu rasiñ guna min ku sakkiyiñji. ⁸ Kar sando, kunj maaniikonj gay gina gamin kuuk inj botilcodo. Inj

* **5:12-13** Wer ka gase kaawor do Deteronoom 17.7.

raade, ku tiyaag siŋtiko kuuk aamin do Iisa Masi ! ⁹ Ku ibanno ga ? Njuur kuuk gina gamin kuuk in botilcodo unjaado do *Meennaw ta Bun̄di. Dakon caaciyenno zin̄kiko ! Ibinon̄ tam kadar gee kuuk baaya mun̄jam, kuuk abdiya margina, kuuk kokina miday wal daad̄kara, kuuk deleesinay, ¹⁰ kuuk kokinay, kuuk atka tamaanaw ta duniiner, kuuk sakriyaw, kuuk wara gee, kuuk gaama gamin ku geemir, okin̄co-an̄ unjaado do Meennaw ta Bun̄di. ¹¹ Ampaa ko, awalle minninko daarin̄ gingiyo. Kar din̄ gay, ku gin ko *cawar do un̄ji ka Bun̄di, ku gin ko geen̄ji ho ku goy ko goye kaak in̄ botiliy in̄ sin̄ ku *Rabbinte Iisa Masi ho in̄ gudurre ta Ruwwin ta Bun̄di.

Zin̄kite, njuur ku Bun̄di

¹² Gee daarin̄ minninko kaawa aman : « Nu gin botol taat naa gine ay maan kaak nu rakiyo. » Kaaw-an ka seener, kar gay min gamin okin̄co-an̄, daarin̄ gaayaakonno. Nun oki, naa gedire kaawe aman : « Nu gin botol taat naa gine ay maan kaak nu rakiyo. » Kar gay, nu rasaado zir gamin-an̄ yaadu gedire. ¹³ Ku kaawa pey aman : « Tee, n̄aar ba do adir ho ad sa, n̄aar yoka teen di. » Kaaw-an ka seener, kar gay, tee in̄ adi, Bun̄ yaa idin̄ seerco. Kar gay, Bun̄ bal ginin̄ zi ka gemor a n̄aa baaye mun̄jam. Zi ka gemor, n̄aar do Rabbiner, ho Rabb̄in sa, n̄aar do zi ka gemor-aka. ¹⁴ Ka seener, Bun̄ kaak nooyig Rabb̄in Iisa Masi min do muuti yaate nooyinte, ginte oki, in̄ gudurrey ta meen̄ji.

¹⁵ Ku ibanno ga ? Zin̄kiko, njuur num in̄ zi ka Iisa Masi. Ampa-ak, ya waan wey in̄ azbin̄ca, ar n̄a ic min zi ka Iisa Masi ho n̄a numig in̄ kanti. Taar-at

kuunaydo kat bat ! ¹⁶ Ku ibanno ga ? Gem kaak wey in azbiŋca-ak, seerco, nu num ar zi ka gem rakki. Ka seener, nu siir do Kitamner aman : « Seerco, nuu gine ar zi ka gem rakki. »* ¹⁷ Kar gay, gem kaak num in Rabbinte Iisa Masi, seerco, ruwwinco rakki.

¹⁸ Yaman, cimɔŋ kayko cat min baaye ka munjam-aka. Zunuubinna okiŋco ku pey, nuur kara min do zi ka gemor. Kar gay, gem kaak baaya munjam-ak, naar gina zunuubinna do ziy ka meenji. ¹⁹ Ku ibanno ga ? Ziŋkiko, nuur ger ka Ruwwin ta Buŋdi. Naar Buŋ kat berkonta ho ta goy do ziŋkiko. Ampa-ak, ziŋkiko, nuur kuŋkonno, nu ku Buŋdi. ²⁰ Buŋ kappiy dakina a ku kuuniye geenji. Naar-ak, in ziŋkiko-aŋ, zeedoŋ kuu jaalin siŋ ku Buŋdi kuwa in ay maan kaak ku giniyo.

7

Taayik ta Pool do bi ka obindi

¹ Diŋ naako yeepe kat do maan kaak ku siiriidu awalle aman : « Ya gem obaado daatik sa guna. » ² Kar gay, in goye ka duniiner kaak jookum-aŋ, guna, ay gemo yaa obe daatik ta meenji ho ay geema yaa obe mitik ka meenti. ³ Ya nu obe, mitko newsaado kop do daaciy ho daatik sa newsaado kop do mitti. ⁴ Daatik gediraado gine maan kaak ta rakiy di in zit ka meenti, asaan zit-ak, naar ka mitti oki. Ho mitik sa gediraado gine maan kaak na rakiy di in ziy ka meenji, asaan ziy-ak, naar ka daaciy oki. ⁵ Naar-ak, do danjilco, daatik poocaagdo mitti ho mitik sa poocaatdo daaciy. Kar gay, illa

* **6:16** Wer ka gase kaawor do Zeneez 2.24.

ηuu deen ja kaawco a ηuu deediŋ danilco do wiktin sood di, ηuu unje kayco do inde ka Bunji. Kar ya wiktin-at bire, ηuu yeepe do danilco. Yampa, ηu gediraacodo do zinjico, paa *Seetanne yaa gase botol taat ηaa gecinco.

⁶⁻⁷ Do tanto gay, gee okinco yaa goye bal daadi ar nunu. Kar gay, nu kaawaakonno a kuu gine ampa. Kar ya ku raka gine pa, sokaŋ obaakonno. Ay gem di in bere kaak Bun beriji : rakki, Bun berji bere ka anka, ho ka rakki gay, ηa berji bere ka pey.

⁸ Do ηuur kuuk bal obe misa ho do murgilgal, nu kaawaaco a samaane ηuu goye bal obe ar nunu. ⁹ Kar ya ku gediraaconno do zinjico gay, naar-ak, oboŋ. Ya ku ob-ak, guna min baykon di yaako deenko.

¹⁰ Diŋ naaco kaawe do ηuur kuuk ob ko. Maan kaak naa kaawe-aŋ (ηa nununno di kaak kaawga, ηa *Rabbin meenji) daatik rasaagdo mitti. ¹¹ Kar ya daatik rasig mitti gay, illa taa goye maala wal taa amre in mitti, ho mitik sa, totiraatdo daaciy.

¹² Diŋ naaco kaawe do ηuur kuuk pey. Kaaw-an (ηa nunu kat kaawta, ηa Rabbinno) ya siŋ rakki daaciy bal aamine misa do Iisa Masi ho ta ooy a ηuu saaye, ηaa totirintido. ¹³ Ampaa di oki, ya boo rakki mitti bal aamine misa ho ηa ooy a ηuu saaye, taa rasiŋjido. ¹⁴ Ka seener, mitik kaak bal aamine gay, do bi ka daaciy taat aamine, Bun talaag ar ηa mitti kaak ta6 do unji. Ampaa di oki, daatik taat bal aamine, do bi ka mitti kaak aamine, do unji ka Bunji, ta daaciy ta ta6. Pa-ak, kooginco oki, do unji ka Bunji, ηu buuminno.

¹⁵ Kar gay, ya ɲaar kaak bal aamine raka totiri-ika, ɲaar-ak, ɲu totironɲ. Ampa-ak, ɲuur kuuk aamine, ɲu imil kayco. Kar gay, Bunj kolinɲko a kuu goye do aapiyer. ¹⁶ Ku ibanno maan kaak yaa kuuniye. Kanɲ daatik taat aamin-anta, ka ibanno wal mitke yaa aamine ho ɲaa gase jileɲ ga ? Kinɲ mitik kaak aamin-aɲka, ki ibanno wal daaciɲ yaa aamine ho taa gase jileɲ ga ?

Goye ka gemor do unji ka Bunɲi

¹⁷ Do wiktin taat Bunj kolinɲko, kuɲ goy goye kaak Rabbin Bunj weenɲko. Ampa-ak, min kaaw taat nu kaawtu-anta, ay gemo yaa obinɲ goyiɲji ɲaar-aka. ɲaar-aɲ ko taaye kaak nu taayiig *Eglizna okinɲco. ¹⁸ Ya gem kaak ɲu *ɲukumji ko selɲo do wiktin taat Bunj koliiga, illa ɲaa goye paa di.* Ya gem kaak ɲu balji ɲukume misa selɲo do wiktin taat Bunj koliiga, ɲaa bariyenno botol bat ta ɲuui ɲukume selɲo. ¹⁹ Ya ɲu ɲukumji selɲo wala ɲu balji ɲukume oki, ginaado maanna. Maan kaak samaan-ak, illa ɲaa aade taat Bunj kaawtu do Kitamner. ²⁰ Illa ay gemo yaa obinɲ goyiɲji kaak do wiktin taat Bunj koliiga. ²¹ Do wiktin taat Bunj kolinɲciɲ-ak, kinɲ berre walla ? Dak moyenno do taar-ata. Kar ya ɲu beraajiɲ botol taat kii imile kaan-ak, ob baati. ²² Ka seener, berre kaak Rabbin Bunj koltu-ak, do unji ka Bunɲi, ɲa imil ko kaay min berrinɲkaw. Kar ɲaar kaak berredo do wiktin taat Rabbin Bunj koliiga, ɲa berre ka Iisa Masi. ²³ Bunj kappiy dakina a kuu kuuniye geenji.

* **7:18** 'ɲuu goye paa di' : Yuudinna daariɲ, ya ɲu ɲukumco selɲo, ɲu bariiy pey botol taat ɲu giniy zinɲkico a gee yaa talin ar ɲu bal ɲukume selɲo. ɲu giniy ansi-ak a ɲuu pociɲ abaadinco ho ɲuu ice ta pey.

Njaar-ak, dakonj ginenno berrin ku geemir. ²⁴ Ka seener, gem kol sinjay, illa ay gemo yaa goye do unji ka Bunji ar goyiñji kaak min Bunj koliiga.

Taayiika do njuur kuuk bal obe ho inj murgilgal

²⁵ Do njuur kuuk bal obe misa, nu bal gine kaaw taat asa min do Rabbinte. Kar gay, inj barkin taat Rabbin Bunj beriidu, naa taayinco inj kaaw taat nec njuu obin bombo. ²⁶ Do bi ka taañin taat diñ goy kaate-anta, nu pakira a guna ay gemo yaa goye bal obe. ²⁷ Njaar kaak gin ko daatko, nja totirintido. Njaar kaak bal ginenj gay, nja obenno. ²⁸ Kar ya ki ob gay, ki bal nige maanna do unji ka Bunji. Kar ya gemso kat obe, taar oki bal nige maanna. Kar njuur kuuk ob gay, taañinco yaa gine dakina do duniin-anta ho nu rakaado kuu aawin taañin-anta.

²⁹ Gem kol sinjay, nu kaawiy ampa-ak, asaan wiktin taat Bunj beriite, taar sood di. Njaar-ak min diñka, illa njuur kuuk gin daad-ak yaa gine riy do Bunji ar nu bal gine daadi. ³⁰ Njuur kuuk ala diñka, njuu gine ar nu allo. Njuur kuuk aaciyaw, njuu gine ar nu aacaydo. Njuur kuuk gidiya gamna, njuu gine ar gamin-anj kuñcodo. ³¹ Njuur kuuk atka tamaanaw ta duniiner, illa njuu atkenno tamaanaw-anta, asaan duniin taat diñ ku taliy-an, taar yaa bire.

³² Nu rakaado kuu ice kellimko. Njaar kaak bal obe misa, njaar ic kelmoy do gamin ku Rabbin Iisa ho nja bariya botol taat nja gine maan kaak Rabbin rakiyo. ³³ Kar njaar kaak ob daatik gay, njaar ic kelmoy do gamin ku duniiner ho nja bariya botol taat nja gine maan kaak daaciy rakiyo. ³⁴ Njaar-ak ko, kelmoy deeftu werin seera. Ampaa ko, daatik taat bal gine mitko wala gemso oki, njuur ic

kellimco do gamin ku Rabbin Iisa, asaan nu bariya botol taat nuu kuuniye geenji kunji in riyco ho in pikirrico. Kar daatik taat ob gay, taar ic kelimti do gamin ku duniiner ho ta bariya botol taat taa gine maan kaak mitti rakiyo.

³⁵ Nu kaawtu ampa-ak a naako gaayiniko, yampa, nu asiraakonno. Kar gay, nu raka a kuu gine maan kaak yaako kuuniyen di ho kaak yaako gaayiniko kuu aadin *Rabbin Iisa Masi in gelbin rakki.

³⁶ Ya waan minninko ogir gemso ho na taaya do obinti, kar na tala kadar gintit rada do gemso-ata wala na raka obinti asaan niyiney dakina do daatkuwti, naar-ak, illa naa obinti. Na bal nige maanna do unji ka Bunji. ³⁷ Kar gay, ya waan kaak ic niyin min do gelbiney a na obaado ho na wakaatdo gemsoy, ya nu bal asirinji ho na tala kadar naaji gedire do ziy, naar-ak, na gin maan kaak samaane. ³⁸ Ansi-ak, waan kaak obit gemsoy-ak, gin maan kaak samaane, ho waan kaak bal obin tanji gay, gin maan kaak samaan paka.

³⁹ Daatik taat mitti goy in odinay, taar ginno botol taat taa obe mitik ka pey. Kar gay, ya mitti mate, naar-ak, ta gin botol taat taa obe mitik kaak ta rakiyo ya na gem ka Iisa Masi. ⁴⁰ Kar gay, do tanto, ya ta goy bal mitko, galilti yaa gine dakin paka ho nu pakira kadar kaawor-an asa min Ruwwin ta Bunji.

8

Taayiika do bi ka kum ka satkiner

¹ Din naako kaawe do bi ka kum kaak nu satgiyту do bunjniydi. Ka seener, ginte okinte, gi gin ibine.

Ibine-ak ɲaamaag gemo, ɲa ɗapiliyo. Kar elen gay gaayaag gee, ɲu goyiy bombo ɗo imaanco. ² Ya waan pakira a ɲa iban maanna, ɲaar-ak, ɲa ibanno misa baay ta maanna-aka. ³ Kar ɲaar kaak el Buɲ gay, Buɲ oki ibingig kadar ɲa kaɲji. ⁴ Do bi ɲaar-aɲ, kum kaak ɲu satgiytu ɗo buɲniydi-aɲ, gi gin botol taat gii teenji wala kawwi? Gi iban kadar ɗo duniiner-an, buɲnay, ɲuur maan kaak maalan di, asaan Buɲ, ɲaar rakki di ho ginno ka pey. ⁵ Ka seener, gee kaawa a buɲnay goy kuwa ka samaaner ho keder. Do gelbinco, ɲu abdiya buɲnay dakina ho in rabbinnay oki. ⁶ Kar sando, loten gay, Buɲ ɲaar rakki di. ɲaar ko Tatte, ɲa kilgiyig gamin okiɲco, ho ɗo saan taɲji ko, gi goyiyo. *Rabbinte oki, ɲaar rakki di. ɲaar ko Iisa Masi. In ɲaar di, gamin okiɲco goyiyo, ho in ɲaar di oki, gi siikimiyo.

⁷ Kar gay, ɗo ɗatikko, goy gee daarin kuuk ibin-gitɗo kaaw-anta. Yoo diɲka, daarin, abdiye ka buɲniydi-ak goy di ɗo kayco. Ya ɲu tiya kum ka *satkiner, ɲu pakira kadar kum-ak, ɲu dapsiyig ɗo buɲnay kuuk ka seener. Ansii ko, ɲu aawiy ziɲkico kadar ɲu *cawarro, asaan pikirrico sooda.*

⁸ Gamin ku teendi, ɲuur gaayɗo gemo ɗo unji ka Buɲdi. Ya gi taɗo, ginno maan kaak yaate arme, ho ya gi tiyaw oki, ginno maan kaak yaate gaay-inte.

⁹ Kuɲ gin botol taat kuu teen gamin okiɲco kuuk ku rakiyo. Kar gay, yaman goyon godom, yampa, ɲuur kuuk bal gine gudurre ɗo imaan yaa jage ɗo

* **8:7** Gee ɲuur-ak, aditco osaw ɗo maan kaak kuuniye ɗo ɲuur kuuk aada botol ta Rabbin Iisa Masi.

saan taŋko. ¹⁰ Ka seener, ku gin ibine ŋaar-aŋka. Kar ya gee kuuk pikirrico sooda talaako ku goy tee kum ka satkiner atta do ger ka marginar, ŋu pakiraado kadar ŋuur oki yaa tee walla ? ¹¹ Ampa-ak, in ibiniŋko-ak ko, ku jagiig siŋtiko kuuk aditco seera, ŋu baay rawte. Kar gay, do saan taŋco ko, Rabbin Iisa Masi mattu. ¹² Ŋaar-ak, ku gina maan kaak samaanno do siŋtiko-aku ho ku gurbiilit pikirrico taat sood-ata. Ansi-ak, ku gin zunuubinna do unji ka Iisa Masi. ¹³ Ampa-ak, ya tee kaak nu tiy di iyaag siŋdu ŋa jagiy min botol ta Buŋdi, ŋaar-ak, naa rasiŋ tee ka kumar tak-tak, asaan do saan tanto, nu rakaado siŋdu yaa jage min botol ta Buŋdi.

9

Hagin ta riy ta paliine

¹ Nun oki gin botol taat naa gine maan kaak nu rakiy di, wal maman ? Nun *paliine ka Iisa Masi wal kawwi ? Nu talig Rabbin Iisa Masi, wal nu bal taliŋji ? Ya ku aamin in siŋ ku *Rabbin Iisa Masi-aŋ wal in riy taat nu gintu do datikko doo di ? ² Ya gee daariŋ pood ooye a nu paliine oki, lokon gay, nu paliine, asaan numiŋko kaak ku numtu in Iisa Masi-ak gaara kadar ka seener, nu paliine.

³ Naako kaawe maman nu imiliy kaar do unco ka ŋuur kuuk diyaadu kaawo : ⁴ ni bal gine botol taat nii gase tee ho see in riy taat ni giniyo walla ? ⁵ Ya waan minninko gin daatko ho ta aamine, ŋa gin botol taat ŋa jaawguwe riy in taara walla ? Ŋaar-aŋ ko maan kaak paliinna kuuk pey ho in siŋtay ku *Rabbinte Iisa gintu ho Piyer oki. ⁶ Wal nunu in Barnabaas di kuuk yaa gase tee in soriyni walla ?

⁷ Maa askiriñcir kaak meenji di kappiyya koyey ? Maa gemir kaak taatgiy eto ho taado ronji ? Maa gemir kaak gooyaw ho saado buwa ?

⁸ Kaawor-an, taar pikirredo ta geemir di, *gaanuun ka Muusa oki kaaw pa. ⁹ Ka seener gay, do gaanuun ka Muusa nu siir aman : « Berki kaak gina riy do morgor, dakonj gootinjido biy a pa naa tee gandulinna. »* Do pikirriko, Bunj kaawit kaaw-an do bi ka barkiydi walla ? ¹⁰ Ha'a, ya ta6-ak, na kaawa do bi kani. Ka seener, naar kaak gawnaw ho naar kaak sedaw, seerco, nu diy kayco do maan kaak nuu gase. ¹¹ Ar gay luwor luwiy busumji do morgoy, nin oki gaarit kaaw ta Bunji do datikko. Naar-ak, ya ni pakira a nii gase maan minninko, ku talaag na dakin aale walla ? ¹² Ya gee ku pey gin botol do gaminko, naar-ak, nin gay gin paka, wal maman ? Kar inj taar-an oki, nin balko indinjo a kuuni bere maanna. Kar gay, ni icit taa6in okintiti a paa nii gine maan kaak yaa peyin Kabarre ta Gala ta Iisa Masi yaa sinje inj unti.

¹³ Ku iban tam kadar nuur kuuk gina riy do ger ka Bunji gasa teenco min do riyco-at di ho nuur kuuk dapsiyaag malle kaak gee bertu *satkine sa gasaat haginco min do gamin kuuk nu bertu-ak di. ¹⁴ Paa ko, Rabbinte Iisa kaawtu oki a nuur kuuk riyco ta gaare Kabarre ta Gala, nuu gase teenco min do riyco-at di. ¹⁵ Kar nun gay, nu bal gine pa. Nu siirgitdo kaaw-an a kuudu naame maanna. Yampa, ya nu mata sa guna min naa inde maanna ! Ginno waan kaak yaa imilin maan

* **9:9** Wer ka gase kaawor do Deteronoom 25.4.

kaak nu dapiliy-an̄ka. ¹⁶ Nu dapilaado do bi kaak nu gaara Kabarre ta Gala. Asaan Bunj berduut riy taat naa gaarin Kabarre-anta. Do gaayar ya nun kat gaargitdo Kabarre ta Gala-an do geemir. ¹⁷ Ya meendu kat dobit riy-anta, nu gin botol taat naa gase maan do koyer. Kar gay, ŋa meendudo kaak dofta. Ŋa Bunj kat berduut a naa gininti. ¹⁸ Ŋaar-ak, maan kaak naa gase do koyer gay moo? Maanna-ak, ta galal ta gaare Kabarre ta Gala maalan di. Ya nu gin botol taat naa gase maanna oki, nu boodaado do bi ŋaar-an̄ka.

¹⁹ Nu gin botol taat naa gine maan kaak nu rakiy di. Kar gay, nu meendu ic niyine naa gine berre ka gee okinco a naa iye gee dakin aale, ŋuu aamine do Rabbin Iisa Masi. ²⁰ Ya nu goy in̄ *Yuudinna, nu ica goyinco a naa iyinco ŋuu aamine do Iisa Masi. Ya gaanuun baldu diye pise oki, wiktin taat nu goy datik ta gee kuuk gaanuun diyco pise, goyindu ar kaŋco a naa iyinco ŋuur oki yaa aamine. ²¹ Ya nu goy in̄ gee kuuk aadgigdo gaanuun-ak sa, nu goy ar ŋuura a naa iyinco oki. Sando, ka seener gay, nu aadaag gaanuun ka Bun̄di, asaan nu karmiyaag gaanuun ka Iisa Masi. ²² Ya nu goy in̄ gee kuuk bal gine gudurre do imaan sa, nu goy ar ŋuura a naa den̄rinco do imaanco. Ansii ko, nu goyiy in̄ ay gemo ho nu ginii ay maanna a naa iyin daarin minnincō a ŋuu gase jile. ²³ Riy okintit-an, nu ginaat a Kabarre ta Gala yaa sinje in̄ un̄ti. Ansii kat, naa gasin hagner taat ta kaawtu do un̄ji ka Bun̄di.

²⁴ Ku iban tam kadar do kaasumindi, gee okinco gadaw kar gem rakki di yaa icin̄ maan kaak ŋu diyiiico. Kun̄ko oki, gadon̄ kuu icin̄ maan kaak ŋu

diyiiko-aka. ²⁵ Gee okiṅco kuuk raka pakiṅ eēncō dō gadir-ak, ṅuur taala ziṅkico ho ṅu gedirco dō ziṅkico dō gamin dakina. ṅu giniy pa-ak a ṅuu iciṅ maan kaak ṅu diyiico. Sando, maanna-ak taayaado aale. Kar ginte gay, gi giniy pa-ak a gii iciṅ maan kaak yaa goye doo. ²⁶ Ansii ko, dō botol ta Buṅdi, nu gaddo munjam. Nun ar gem kaak kaasuma iṅ kutpa ho menṅido badam. ²⁷ Nu taaḅiyaag ko taaḅiye zir a naaji gedire. Yampa, nun meendu kaak gaarit kaaw ta Buṅdi dō gee daariṅ-aṅ oki, siṅdu amilaado.

10

Gamin kuuk gee ku Israyeel gaariite

¹ Gem kol siṅtay, nu rakaado a ku ibinaado baay ta maan kaak kuuniy awalle dō wiktin ta nabi Muusa. Do wiktin taar-at, aginiyte okiṅco, Buṅ diyco uce a taaco gaare botol, ho okiṅco, ṅu aaltu barre ka dindiko.* ² Okiṅco, ṅu gintu geenji ku nabi Muusa iṅ *batiziye kaak ṅu batiziyiig dō ucer ho dō barrer. ³ ṅuur okiṅco tee tee kaak Buṅ paayiico min ka samaaner†, ⁴ ho okiṅco, ṅu see amay kuuk asa min dō Buṅdi oki. Amay-ak amila min dō dambi kaak Buṅ beriico. Dambi-ak jaawa iṅ ṅuura ho ṅaar ko Iisa Masi.‡ ⁵ Kar anuwco gay, Buṅ dapiṅ iṅ ṅuura. Paa ko, ṅu mattu taruwsin dō goosiner, dō ay wer kaak ṅu baayiyo.§

* **10:1** Wer ka gase kaawor dō Ekzood 13.21-22, 14.22-29. † **10:3** Wer ka gase kaawor dō Ekzood 16.35. ‡ **10:4** Wer ka gase kaawor dō Ekzood 16.4-35, Nombir 20.7-11. § **10:5** Wer ka gase kaawor dō Nombir 14.16.

⁶ Gamin kuuk asco do aginiyte-aj yaate gaare botol taat samaane. Ampaa kat, gi diydo pey kayte do gamin kuuk samaanno ar aginiyte gingiyo. ⁷ Ampa-ak, dakoŋ abdiyeno margina ar gee daariŋ minninco gingiy awalle. Ansii ko, ŋu siirtu do Kitamner aman : « Gee goyiy keder a ŋuu tee ho ŋuu see, kar ŋu uciy waare in daadi. »* ⁸ Dakinte baayenno munjam ar daariŋ minninco gintu. Min ŋu gintu paa di, do yiriy rakki di, gee orok seer in subba alip (23 000) mattu.† ⁹ Dakinte gecinji do *Rabbin Iisa Masi ar ŋuura. Gee daariŋ minninco gecga. Ek di aalin deeyiigu dakap.‡ ¹⁰ Dakinte gujumumenno do Buŋdi ar gee daariŋ minninco. Gee ŋuur-ak, *dubil ka Buŋdi gay dee geemir asiigu da.§

¹¹ Gamin okinco kuuk asco-aj yaate gaare botol taat samaane. Ŋu siirig do Kitamner a gii goye godom, asaan gi goy do wiktin taat ba aaro. ¹² Ansii ko, gem kaak pakira a ŋa pey bombo, illa ŋaa goye godom pa ŋaa gale. ¹³ Gece okinji kaak ku aawtu-ak, gee okinco aawaaga. Buŋ, ŋaar kaawoy rakki di ho ŋa ooyaado *Seetanne yaako gecinjo in gamin kuuk pakgit gudurriko. Kar do wiktin taat Seetanne gecaakoŋ gay, Buŋ yaako bere gudurre a kuu gediriŋ gece-aka ho ŋaako pile botol kuu imile kayko.

Peye min gamin ku marginar

* **10:7** Gee-ak margico, ŋu siy berki ka daabner ho ŋu guniiji. Kar ŋu tiyo, ŋu siyo ho ba aar, ŋu waariy do unji ka margico-aka (Ekzood 32.6). † **10:8** Wer ka gase kaawor do Nombir 25.1,9. ‡ **10:9** Wer ka gase kaawor do Nombir 21.5-6. § **10:10** Wer ka gase kaawor do Nombir 17.6-14.

14 Njaar-ak, nu kaawaako gem kol siŋtay kuuk nu elgiyo, abdiye ka marginar-aŋ, rasonj serek. 15 Nu kaawaako ar nu kaawa do gee kuuk gin ilim. Kuŋ maaniiko pakironj do kaawor-anta. 16 Pakirinte do tee kaak gi tiyo ho do see kaak gi siyo do wiktin taat gi num do bi ka Rabbin Iisa Masi. Ya gi nume, gi dela barkin do Buŋdi do bi ka *kordin ta barkiner. Wiktin taat gi siya min do kordindi-ata, gi num in baar ku Iisa Masi ho wiktin taat gi deeda mappa gi tiyo oki, gi num in zi ka Iisa Masi. 17 Mappa, njaar rakki di, kar gintonj gay dakina. Tee ka mappar-ak gaara kadar ginte okinte ar zi ka gem rakki di.

18 Pakirinte oki do abaadin ta gee ku Israyeel. Ka seener, nuur kuuk tiya kum ka *satkiner kaak nu dapsiytu do wer kaak nu pintu in siŋ ku Buŋdi, nu num in Buŋ meenji. 19 Ka seener, ya nu num in Buŋ, njaar-ak gaara kadar kum kaak nu bertu satkin do marginar wal margin maaniico, nuur oki gin paydine walla ? Ha'a, ginno ! 20 Kar gay, nu kaawaako, maan kaak nu beriy satkin do marginar, nu beraag do aaridnar, yampa do Buŋdidó.* Nun gay rakaado tak-tak kuu nume in aaridna. 21 Ku gediraado see kordindi ta Rabbin Iisa ho kuu see pey ta aaridnar. Ku gediraado kuu tee tee ka Rabbin Iisa ho kuu tee pey ka aaridnar. 22 Gi raka nige adiy ka Rabbinte walla ? Gi gin gudurre pakgiga walla ? Ha'a, kawwi !

Gine gamin kuuk yaaji bere darjin do Buŋdi

23 Gee daarinj kaawa aman : « Nu gin botol taat naa gine ay maan kaak nu rakiyo. » Kaaw-

* **10:20** Wer ka gase kaawor do Deteronoom 32.17.

an ka seener. Kar gay, min gamin okiŋco-aŋ, daariŋ gaayaakonno. Gee-ak kaawa a nu ginit botol-ata, kar min gamin okiŋco-aŋ gay, daariŋ gaayaakonno kuu siŋje do botol ta Bun̄di. ²⁴ Dakoŋ pakirenno do maan kaak yaako gaayiŋko kuŋ maaniikon di. Kar gay, pakiron̄ oki do maan kaak yaa gaayiŋ eenko.

²⁵ Ku gin botol taat kuu tee kum okiŋji ka suuginer bal inde pa aditko yaa ose. ²⁶ Ku gin botol, asaan ŋu siir do Kitamner aman : « Kida ho iŋ gamin okiŋco kuuk goy do adiy, ŋuur ku Rabbin Bun̄j. »†

²⁷ Ya waan kaak bal aamine kolin̄ko a ku 6aa tee do geriy ho ku ooy kuu 6aawe, taan̄ gamin okiŋco kuuk ŋa beriiko bal inde, pa aditko yaa ose. ²⁸ Kar gay, ya gem rakki kaawko aman : « Kum kaak ku tiy-aŋ, ŋaar gay marginar. » Ŋaar-ak, dakon̄ teenno pey do saan ta gem kaak kaawaako ho iŋ adiy kaak osaw-aka. ²⁹ Nu kaawtu pa-ak, asaan gem-ak adiy osaw, yampa nu kaawdo a aditko osa do bi ka kumar-aka.

Gee daariŋ yaa inde a ya ni gin botol taat nii tee tee kaak ni rakiy di-ak, maa di nii ice ta ŋaar kaak adiy osaw-aka ho nii rasin ta maaniini ? ³⁰ Ya nu dela barkin do Bun̄di do tee kaak nu tiy-ak gay, maa di ŋuun osin pey do tee kaak nu dela ja barkine ?

³¹ Ampaa ko, ya ku tiyaw, wal ku siyaw, wal ku gina ay maanna oki, ginguwoŋ a kuu bere *darjin do Bun̄di. ³² Dakoŋ gineno tak-tak maan kaak yaa jage gee min botol ta Bun̄di, ya ŋu *Yuudinna, wal ŋu Yuudinnado, wal gee ku *Egliz ka Bun̄di.

† **10:26** Wer ka gase kaawor do Soom 24.1.

³³ Goyon ar nunu. Nu zeedaw a naa gine ay maan kaak yaa ajbiye ay gemo. Nu baraydo maan kaak yaan gaayin nun meendu di. Kar gay, nu bariya maan kaak yaa gaaye gee dakin aale a njuu gase jile.

11

¹ Iconon botol tanto ar nun oki ictu botol ta Iisa Masi.

Mitko in daatko do unji ka Bunji

² Nu ozilaako asaan ku pakira lotu do ay maanna ho ku karmiyaag taaye kaak nu taayinjo. ³ Kar gay, nu raka a kuu ibine maan rakki : Iisa Masi, naar goy kaay ka ay mitko. Mitko, naar goy kaati ka daatkor, ho Bunji gay, naar goy kaay ka Iisa Masi. ⁴ Do wiktin taat mitik inda Bunji wal na kaawa kaawin kuuk asa min do Bunji, ya na gootig kaay, na karmiyigido tatkuwiy Iisa Masi. ⁵ Kar gay, do wiktin taat daatik inda Bunji wal ta kaawa kaawin kuuk asa min do Bunji, ya ta bal gootin kaati, ta karmiyigido naar kaak goy kaati. Naar-ak, sokaan yaa deenti ar kaati oode. ⁶ Ya daatik kat gootigido kaati gay, maa di duruwti oki ta dukumgitdo ? Kar ya daatik taat oode wal dukumit duruwti kat talaati sokiinda gay, illa ta gootguwin kaati.

⁷ Ya mitik raka inde Bunji, naa isenno maan do kaay, asaan Bunji kilgiyig ar naara ho na gaara *darjiney. Kar daatik gay, taar gaara darjin ta mitkor.

⁸ Ka seener, Bunji bal kilgiyin mitko min do daatkor, kar gay, ta daatik kat na kilgiyit min do mitkor.

⁹ Bunji bal kilgiyin mitko do bi ka daatkor, illa

daatik kat ŋa kilgiyit do bi ka mitkor.* ¹⁰ Ampaa ko, kaati ka daatkor-ak yaa goye goote. Ansi-ak gaara kadar ta karmiyaag kaak goy kaati ho *ɗubal ku Buɗi oki yaa talinti.

¹¹ Taar-an ka seener. Kar gay, do goyinte kaak inɗ *Rabbin Iisa Masi, bal daatko, mitik goyaado, ho bal mitko, daatik sa goyaado. ¹² Asaan uudin taat Buɗ kilgiyit daatik min do mitkor, mitik oki, daatik kat weega ho okiŋco, ŋu asa min do Buɗi.

¹³ Kuɗ maaniiko pakiron ja. Do tanɗo, ya daatik inda Buɗ ho kaati bal goote-ak samaane walla ? ¹⁴ Ya ku talaat duniine, kuu ibine kadar mitik kaak rasit durwey bolok-ak, sokaŋ sa diyaaga. ¹⁵ Kar gay, daatik taat duruwti bolok-at, samaane, asaan Buɗ bertit durwe bolok a taa goote kaati. ¹⁶ Kar ya gem kaak meeliit kaaw-an gay, ŋaa ibine kadar do aadinni, nini wala *Egliz ka Buɗi, ni rasgigdo daadi yaa abdiye bal goote ka kayco.

Tee ka Rabbiner

(Matiye 26.26-29, Maark 14.22-25, Luk 22.15-20)

¹⁷ Kar diɗ do maan kaak naako kaawe gay, nu gediraado naako oziliŋko, asaan ŋumiŋko kaak ku ŋumiy-ak iyaako nige kat dakina min siye. ¹⁸ Maan kaak awalle, ŋu kaawiidu-ak a ya ku ŋume, ku eera benanniko. Nu pakira kadar kaaw-an, seen oki yaa goye. ¹⁹ Ka seener, illa kuu eere benanniko, asaan ya ku erro-ak, maman gee yaa ibiniŋ waraŋ ŋuur kuuk goy goye kaak inɗ botiliy do imaanco ? ²⁰ Ansi-ak, do wiktin taat ku ŋume, tee kaak ku tiy-ak, dakonɗ diyenno a ŋa tee ka *Rabbin

* **11:9** Wer ka gase kaawor do Zeneez 1.26-27, 2.18-23.

Iisa, ²¹ asaan do wiktin ta teendi-ak, ay gem di tiya maannay. Ansi-ak, gee daarin goyiy in meycu ho daarin gay sakriyaw. ²² Ku taado ho ku saado do geriyko walla ? Wal ku aanig *Egliz ka Bunji ? Ku raka sokaan yaa deenoo nuur kuuk bal gine maanna walla ? Di ku raka naako kaawe maa ? Naako ozilinko walla ? Ha'a, do bi naar-an, nu ozilaakonno tuk.

²³ Ka seener, an kaaw taat nu gastu min do Rabbinte Iisa Masi ho taat nu gaariiko awalle : Rabbinte Iisa Masi, do aando taat nuu berin do pise ka midir, na ictu mappa, ²⁴ na deltu barkin do Bunji, na pirsiiiga ho na kaawtu aman : « Naar-an zir. Nu beraakon loko. Ginguwon paa kat kuu moyguwe bir. » ²⁵ Min nu teetu, na ictu *kordindi ho na kaawtu aman : « Kordindi-an gaara Jamaw ta marbinto taat Bunji asiy obe in gee in baar kuntu. Ay wiktin taat ku siyaata, ginguwon paa kat kuu moyguwe bir. »†

²⁶ Ka seener, ay wiktin taat ku tiya mappaka, ho ku siya kordindi-ata, ku gaaraat muutuy ta Rabbin Iisa Masi do geemir. Ginguwon paa nam yiriy taat naa yeepe. ²⁷ Ampaa ko, gem kaak tiyaag tee ka Rabbin Iisa, ho siyaat kordindiy ar nu gamin ku maala, naar-ak parik yaa zu'ke do kaay, asaan na aanig zi ho in baar ku Rabbin Iisa Masi. ²⁸ Ansi-ak, ya gem raka tee mappaka ho naa see kordindi-ata, illa naa pakireen ja do goyiji. ²⁹ Asaan gem kaak pakarro do zi ka Iisa Masi wiktin taat na tiyaw ho na siyaw gay, naar-ak, na meenji di zu'kig parik do kaay. ³⁰ Do

† **11:25** Wer ka gase kaawor do Ekzood 24.6-8, Zeremi 31.31-34.

saan taar-an ko, minninko goy gee dakina kuuk radaw ho kuuk zinjiko galcodo, ho daarin kuuk mate oki. ³¹ Ya ginte maaniite pakira do goyintek, Bun dukumaatenno seriine. ³² Kar gay, ya Rabbin Bun dukumaate seriine oki, na taayaate a naate diyinte do botildi a paa kat seriin taat yaa obin gee ku duniiner-at obii tenno.

³³ Ansi-ak, gem kol sintay, ya ku num do tee ka Iisa Masi-ak, yokon zinjiko. ³⁴ Ya gem kaak mey diyaaga gay, illa naa teen ja do geriy. Paa kat, ya ku nume, parik zuɓkiydo do kayko. Kar kaawin kuuk daarin gay, wiktin taat ya Bun iyintu do werkon di, naako gaasiŋco.

12

Bere kaak Ruwwin ta Bunɗi beriy do geemir

¹ Gem kol sintay, nu raka naako kaawe do bi ka bere kaak Ruwwin ta Bunɗi beriy do geemir. Nu raka kuu ibinin seen taat do bi ka berindaŋka. ² Do wiktin taat ku bal aamine misa do Iisa Masi, ku iban maman nu daaniŋko nam ku abdiytu bunɗay kuuk kaawdo. ³ Do bi naar-aŋ, nu kaawaako waraŋ : ya gem kaawa a Bun yaa surpiyiŋ Iisa Masi, ibinon tam kadar Ruwwin ta Bunɗi naamaagdo naa kaawe ampa. Kar gay, ya gem kaawa a Iisa Masi, naar *Rabbine, illa Ruwwin ta Bunɗi kat naamaag na kaawiy pa.

⁴ Bere ka Ruwwin ta Bunɗi, naar biyuwji dakina. Kar Ruwwin ta Bunɗi gay, taar rakki di. ⁵ Riy taat gi giniy do Bunɗi, taar biyuwti dakina. Kar Rabbin Iisa Masi gay, naar rakki di. ⁶ Goy oki botilay dakina kuuk gi giniig gamin-aŋku, kar Bun gay,

ɲaar rakki di ho ɲaar bera gudurre do ay gemo a ɲaa gine ay maanna. ⁷ Buɲ beraag bere do ay gemo a ɲaa gaarin gudurre ta Ruwwin ta Buɲdi. Ɗa giniy ampa-ak a bere ɲaar-aɲ yaa gaayin gee okinco. ⁸ Do gem rakki, Ruwwin ta Buɲdi berji bere a ɲaa kaawe in ilim, ho do ka pey gay, Ruwwin-at berji bere a ɲaa kaawe in ibine ka gamin ku Buɲdi. Kar Ruwwin ta Buɲdi gay, taar rakki di. ⁹ Do gem ka rakki, Ruwwin taar-at berji imaan taat bombo aale, ho do ka pey gay, Ruwwin taar-at di berji bere a ɲaa coole gee. ¹⁰ Do gem ka pey, Ruwwin-at berji bere a ɲaa gine gamin kuuk ajbay, ka pey gay gas bere a ɲaa kaawe kaawin kuuk asa min do Buɲdi, ka pey gay gas bere a ɲaa eerin ruwwin taat samaane in taat samaanno, ka pey gay gas bere a ɲaa kaawe kaawin kuuk gee ibingigdo ho ka pey gay gas bere a ɲaa gaarin kaawin-ak in kuuk gee ibingigu. ¹¹ Gamin okinco-aɲ asa min do Ruwwin taat rakki-an di. Ta beraag gamin-aɲ do ay gemo ar kaak ta rakiy di.

Egliz ka Buɲdi ar zi ka gemor

¹² Talon zi ka gemor. Ɗaar rakki di, kar ɲa gin gamin dakina. Gamin kuuk dakin-ak kuuniy zi ka gem rakki di. Geenji ku Iisa Masi oki ar zi ka gemor-aka. ¹³ Asaan Buɲ *baptiziyinte okinte in Ruwwiney taat rakki di a gii kuuniye ar zi rakki, ɲa zi ka Iisa Masi. Ɗa ginig maanna-ak lote okinte : kuuk *Yuudinna in kuuk Yuuddinado, kuuk ɓerrina in kuuk ɓerrinno. Gem kaak see amay, amay-ak goy do adiy. Ampaa ko, ginte okinte, Buɲ diyte Ruwwiney taat rakki-an di, ho taar di taat goy do gelbinte.

14 Zi ka gemor, ñaar gin gamin dakina. Ña da kuunaydo in maan rakki di. 15 Kar ya asen kat kaawa aman : « Nun pisenno, isginno in zinka. » In taar-ata oki, ña amilaado kara min do zinka-aku. 16 Kar ya denge kaawa aman : « Nun oddo, isginno in zinka. » In taar-at oki, ta amilaado kara min do zinka-aku. 17 Kar ya zi ka gemor okinji, ña od di ho denge ginno, maman gem-ak yaa cokiye ? Kar ya zi ka gemor okinji, ta denge di ho ete ginno, maman gem-ak yaa nibe ? 18 Kar gay, Buñ diyig ay maanna do zi ka gemor-ak ar kaak ña rakiyo. 19 Yampa, ya zi ka gemor kat kuuniy in maan rakki di, ñaar-ak wal ña zi ka gemor ! 20 Ka seener, zi ka gemor, ñaar rakki di, kar gamnaye gay dakina.

21 Ñaar-ak, od sa gediraado kaawe do pise aman : « Nu rakaacinno. » Kaa sa gediraado kaawe do ase aman : « Nu rakaacinno. » 22 Kar gay, gamin ku zi ka gemor kuuk gee pakira a wal ñu bal napaanco oki, ya ñu ginno, gem gediraado goye. 23 Gamin kuuk do zi ka gemor kuuk gi talaag ar maan kaak maalan di, gi beraaco horoomine. Kar ñuur ku sokañ gay, gi beraaco horoomin paka. 24 Gamin ku zinkite kuuk gee talaagu-ak, ñuur turro giico bere horoomin dakina. Kar gay, gamin ku sokañ-ak, Buñ leeyig do zi ka gemor a ñuu gase horoomin paka. 25 Ansi-ak, eere goyaado do zi ka gemor. Kar gay, do zi-ak, gamin okinco-an yaa gaaye benannico. 26 Do zi ka gemor, ya maan rakki aawa rada, ñaar-ak, zi okinji oki aawaw ho ya ñu bera horoomine do maan rakki, zi okinji aaciyaw in ñaara.

27 Sando, kuñ zi ka Iisa Masi ho ay gem di gin

weriy. ²⁸ Ansii ko, Buñ leetu gee kuuk yaa gine riy do *Eglizdi. Awalle, ña lee ja paliinna, ka seerinkar, nabiinna, ho ka subbiñkar gay, ñuur kuuk bilda gee in kaaw ta Buñdi. Kar ba aaro, ña leetu ñuur kuuk gina gamin kuuk ajbay, ñuur kuuk coola gee, ñuur kuuk ña berco bere ka gaaye geemir, ñuur kuuk tala kaay ka Eglizdi ho ñuur kuuk kaawa in kaawin kuuk gee ibingigdo.

²⁹ Okinco, ñu paliinna walla ? Okinco, ñu nabiinna walla ? Okinco, ñu bilda gee in kaaw ta Buñdi walla ? Okinco, ñu gina gamin kuuk ajbay walla ? ³⁰ Okinco, ñu berco bere ka coole geemir walla ? Okinco, ñu kaawa kaawin kuuk gee ibingigdo wal ñu gaaraag kaawin kuuk gee ibingigdo-ak in kuuk gee ibingigu walla ? Ha'a, taar-an taarro. ³¹ Kar kun gay, bariyon bere kaak pakgig eenji.

Din gay, naako gaare botol taat samaan paka.

13

Ele ka geemir

¹ Ya nu kaawa in kaawin ku geemir wal in kaawin ku *dubal ku Buñdi, kar nu ello geen gay, ñaar-ak, nu ar ale ka sindallel wal koril kuuk diya dengina. ² Ya nu nec kaawe ar nabiinco, ho nu gin ibine okinji nam nu iban gamin okinco kuuk cigile, ya imaandu nec naa janjin dambinay oki, kar nu ello geen gay, ñaar-ak, nu ar maan ka maala. ³ Ya nu deedaag mallel okinji do pokirnar ho nu beraag zir a ñuu accinji do aki oki, kar nu ello geen gay, ñaar-ak, gamin okinco kuuk nu giniyan yaa uce maalan di.

⁴ Gem kaak el geen gay, ñaar ic subirraw ho ña gin sellinkaw do geemir. Ñaar hasuudinceo, ña

pisiraydo ho na dapallo oki. ⁵ Na ginno gamin kuuk arro, na baraydo do meenji di, na dapaṅdo kodoki ho na obdo kaawin do adiy. ⁶ Na aacaydo do gamin kuuk in botilcodo, illa na aaciya do nuur kuuk taḅ. ⁷ Do ay wiktine, na saamiya do geemir, na amniyaagu, na diya kaay loco ho na icaaco subirraw.

⁸ Ele, naar gaasdo tak-tak. Kar gay, yiriy rakki, kaawin ku nabiinnar yaa bire, nuur kuuk kaawa kaawin kuuk gee ibingigdo yaa bugume cit-cit, ho nuur kuuk gin ibine oki, ibiniṅco yaa rawte. ⁹ Asaan ibine ka maaniite, naar da necdo ho kaawin kuuk nabiinna kaawgite oki, nuur da necdo. ¹⁰ Kar gay, yiriy taat maan kaak samaan aale-ak yaa ase, gamin kuuk da necdo-ak yaa bire tak-tak.

¹¹ Wiktin taat nu kapak, kaawor in pikirrer ar ta micor. Kar wiktin taat nu gin ko tatik gay, nu rasit kooginaw. ¹² Din gi talaag gamin purus-purus ar gi tala do sawwapa taat soygume. Kar yiriy rakki gay, gi asiy taliṅ unte waraṅ. Din gay, ibinindu arumdu. Kar yiriy rakki gay, naa ibine tam ar Buṅ ibingin.

¹³ Din gin gamin subba kuuk gaasdo tak-tak : nuur ko imaan, ere kaak gi eriy ho in ele. Kar kaak pakgig okiṅco-aṅ gay, naar ele.

14

Barkin taat Buṅ beriy do numindi

¹ Min gamin okiṅco-aṅ, bariyoṅ ja ele. Bariyoṅ oki bere kaak Ruwwin ta Buṅdi beriy do geemir. Min bere okiṅji-aṅ, bariyoṅ ja a kuu kaawe kaawin kuuk asa min do Buṅdi. ² Gem kaak

kaawa kaawin kuuk gee ibingigdo gay, na kaawdo do geemir, illa do Bun meenji. Ginno gem kaak ibingit kaawoy, asaan inj gudurre ta Ruwwin ta Bun di kat na kaawiy do bi ka gamin kuuk cigile.

³ Kar naar kaak kaawa kaawin kuuk asa min do Bun di gay, na kaawa do geemir a naa denrinco do imaanco, naa iskinco ho naa gaayinco nuu baa inj unco. ⁴ Naar kaak kaawa kaawin kuuk gee ibingigdo, denra meenji di. Kar naar kaak kaawa kaawin kuuk asa min do Bun di gay, denraag gee ku *Eglizdi.

⁵ Kun okinco, nu raka a kuu kaawe kaawin kuuk gee ibingigdo-anju. Kar maan kaak nu rakiy samaan paka gay, nu raka a kuu kaawe kaawin kuuk asa min do Bun di. Ka seener, gem kaak kaawa kaawin kuuk asa min do Bun di-ak, pakgig naar kaak kaawa kaawin kuuk gee ibingigdo, illa ya waan goy ja kaak nec gaarin do geemir inj kaawin kuuk gee ibingigu a nuu denrin gee ku Eglizdi. ⁶ Gem kol sintay, nu indaako, ya nu baawko ho nu kaawaako illa inj kaawin kuuk gee ibingigdo-anju, paydinti gay maa ? Ha'a, ginno. Naar-ak, guna naako kaawe maan kaak Bun baynidi, naako gaare ibine wal kaaw taat asa min do Bun di ho naako bildinco maan rakki.

⁷ Di pakiron do gamin ku palindinar, ar suraare wal gonko. Ya alinco kat bagdo samaane, man gii ibinin riyinco ? ⁸ Ya gee baa garta, kat punne allo samaane, man gee yaa ibine nuu siye zinico do gartar ? ⁹ Kunoko oki, ya ku kaawa inj kaawin kuuk gee ibingigdo, man nuu ibinin baat ta kaawko ? Naar-ak ar ku kaawa do us di.

¹⁰ Ka seener, do duniiner, gin biyaw dakina ta

kaawnar ho ay geen di iban baat ta kaawco. ¹¹ Ya gem kaawaadu inj kaawoy ho nu ibingitdo, ñaar-ak, ña marte kaak asa min wer ka pey ho nun oki marte loci. ¹² Dakon ginenna ar gee kuuk kaawa inj binjico di anku. Kun kuuk bariya bere kaak Ruwwin ta Bun beriy do geemir, bariyon ja bere kaak gaaya gee ku *Eglizdi yaa 6aa inj unco.

¹³ Ampa-ak, ay gem kaak kaawa kaawin kuuk gee ibingigdo-aku, illa ñaa inde Bun a ñaaji bere pey bere kaak ñaa gaarin do geemir inj kaawin kuuk gee ibingigu-aku. ¹⁴ Asaan ya nu inda Bun inj kaawin kuuk gee ibingigdo-aku, ka seener, nu inda Bun do gelbiner, kar kaar gay icdo maanna. ¹⁵ Di ampa-an, naa gine maman ? Naa inde Bun inj kaawin ku Ruwwin ta Bun di kuuk gee ibingigdo-aku ho inj ñuur kuuk gee iban baaco oki. Naa riye inj riya kuuk asa min Ruwwin ta Bun di ho inj ñuur kuuk gee iban baaco oki. ¹⁶ Yampa, ya ku gin do fatikko gem kaak as cokiye di ho ki dela barkin do Bun di inj kaawin ku Ruwwin ta Bun di-aku, gem-ak ibinaado yoo maanti. Kar ya ña ibanno gay, maman ñaa ooye a « *Aamin » do kaawon-ata ? ¹⁷ Ya ki del barkin do Bun di inj kaawin kuuk gala oki, inj taar-at sa, ki bal gaayin gem-aka.

¹⁸ Nu dela barkin do Bun di asaan nu kaawa kaawin kuuk gee ibingigdo pakgiko kun okinjo. ¹⁹ Kar gay, ya nu goy do Eglizdi, guna naa kaawe kaawin sood di kuuk gee iban baaco a naa 6ilde gee, min naa kaawe kaawin dakin aale kuuk gee ibingigdo.

²⁰ Gem kol sinjay, dakon talintido duniin-an ar koogina. Do bi ka gaminti kuuk jookum gay,

kuuniyon ar koogina. Kar do bi ka pikirre ta maaniikon gay, kuuniyon ar gee ku aginda. ²¹ Do Kitanner, Bunj kaaw aman :

« Naa kaawe do gee-an inj gee kuuk kaawco nu ibingitdo.

Naaco kaawe inj kaaw ta gee kuuk as min wer ka pey.

Inj taar-an oki, nu cokiyaado kaawor. »*

²² Ansii ko, bere kaak Ruwwin ta Bunji beriy do gemor a naa kaawe kaawin kuuk gee ibingitdo, naar maan kaak gaara do nuur kuuk bal aamine misa. Yampa, na gaarro maanna do nuur kuuk aamine. Kar bere ka Ruwwin ta Bunji beriy a gem yaa kaawe kaawin kuuk asa min do Bunji gay, naar maan kaak gaara do nuur kuuk aamine. Yampa, na gaarro maanna do nuur kuuk bal aamine.

²³ Di talon, ya ku num do Eglizdi ho okinjo ku kaawa kaawin kuuk gee ibingitdo ho gee kuuk as cokiye wal gee kuuk bal aamine misa unjiko, nu talaako ar ku oliyay. ²⁴ Kar gay, ya okinjo ku kaawa kaawin kuuk asa min do Bunji inj kaawin kuuk gee ibingigu ho gee kuuk as cokiye wal gee kuuk bal aamine misa unjiko, ampa-ak, kaawko yaaco unje ho nuu ibinin niginco. ²⁵ Nuu talin waran niginco kaak cigil do gelbinco. Do bi naar-ak, kodok di, nuu derse nam nuu noodin unjinco keder ho nuu abdiye Bunj aman : « Ka seener, Bunj goy inj kunjo ! »

Gee yaa goye inj karaamine do Eglizdi

* **14:21** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 28.11-12.

²⁶ Di gem kol sinṭay, kuu gine maman ? Wik-
tin taat ku num do *Eglizdi, minninko, rakki
yaako ice riye, rakki yaako bildinṭko, rakki yaako
kaawe gamin kuuk Buṅ bayniiji, rakki yaako
gaare kaawo in kaawin kuuk gee ibingigdo, ho
rakki gay, yaako gaarinco in kaawin kuuk gee
ibingigu. Gamin-aṅ okinco, illa nuuko iskinṭko do
imaanko. ²⁷ Wiktin taat ku nume, ya gee daarin
raka kaawe in kaawin kuuk gee ibingigdo, illa yaa
gine gee seer wal subba di. Ay gem di yaa kaawe
yaa rase do giji. Ya nu gaase, gem rakki yaa gaarin
kaawinco-ak in kuuk gee ibingigu. ²⁸ Kar ya
ginno gem kaak yaa gaarin kaawinco-ak gay, nuur
kuuk raka kaawe in kaawin kuuk gee ibingigdo-
ak, nuu pilenno binṭkico do Eglizdi. Illa nu inde
Buṅ do aditco di. ²⁹ Kar do nabiinna gay, seer
wal subba yaa ice kaawo. Kar nuur kuuk pey gay,
nuu cokiyoṅco ho nuu tale ya kaawco-at kat taḅ
wala kawwi. ³⁰ Kar gay, ya wiktin taat gem-ak
kaawa misa, ya Buṅ bayin maanna do gem ka pey,
illa gem kaak kaawa-ak yaa bugume. ³¹ Ampa-
ak, okinṭko, ku gin botol taat kuu kaawe kaawin
kuuk asa min do Buṅdi ho kuu rase do eenṭko. Ansii
kat, ay gem di yaa gase bilde ho okinṭko, kuu iske
zinṭkico. ³² Gem kaak kaawa kaawin kuuk asa min
do Buṅdi-ak, illa na gin gudurre taat naa subire do
kaawoy. ³³ Asaan ka seener, Buṅ, naar Buṅ ka
barjaalinerro, naar Buṅ ka aapiyer.

Ar kaak nu gingiy do Eglizna okinco ku gee ku
Buṅdi, ³⁴ daad yaa pilguwenno binṭkico wiktin taat
ku num sawa. Asaan do numinṭko, nuur ginno botol
taat nuu kaawe. Illa nuu goye in karaamine ar kaak

*gaanuun kaawtu. ³⁵ Ya ɲu raka inde maan kaak ɲu ibanno baay oki, illa ɲuu indiguwe midiyco geero. Yampa, daatik ginno botol taa ice kaawo do uɲco ka gee ku Eglizdi.

³⁶ Ku pakira a kaaw ta Buɲdi tees min loko walla ? Wal ku pakira a kuɲ keekon di gasta ? ³⁷ Ya gem kaak pakira a ɲa nabiinɲe wal ɲa pakira a Ruwwin ta Buɲdi bayinji maanna, illa ɲaa ibine kadar kaaw taat nu siiriiko-an, ta kaaw ta *Rabbin Buɲ. ³⁸ Ya gem kaak cokiyyitdo kaaw-anta, Buɲ oki cokiyaagdo.

³⁹ Di ɲaar-ak, gem kol siɲtay, bariyon bere ka Ruwwin ta Buɲdi a kuu kaawe kaawin kuuk asa min do Buɲdi. Kar gay, dakoɲco todenno do ɲuur kuuk kaawa kaawin kuuk gee ibingigdo-aku. ⁴⁰ Kar gay, zeedon ku giniɲ gamin okiɲco in botilco ho in karaamine.

15

Nooye ka Iisa Masi

¹ Gem kol siɲtay, nu raka pey diɲ kuu pakire do Kabarre ta Gala taat nu gaariiko awalle. Kabarreat, ku ooyta ho ku obit samaane do gelbinko. ² In taar ko, Buɲ jiliiko ya ku obit kaaw-an bombo ar kaak nu gaariikonta. Yampa, imaanko uc maala. ³ Nu ɓildinɲo min awalle maan kaak ɲu ɓildintu nun meendu. Maan kaak pakgig gamin okiɲco, ɲaar ko anka : Iisa Masi mat do bi ka zunuubin-nite ar kaak ɲu siirtu do Kitamner, ⁴ ɲu unjig do maginer ho yiriy ta subbiɲkar gay, Buɲ nooyiig min do muuti ar taat Kitamne kaawtu. ⁵ Min ɲa nooye, ɲa bayniiji do Piyer ho ɲa bayniico oki do

paliinna daarin.* ⁶ Kar ba aaro, ɲa bayniico ɔo maajirna dakin pak miy beey ɲum werco rakki. Min maajirna-ak, daarin mate, kar anuwco gay goya. ⁷ Min ɲaar-ak, ɲa bayniiji ɔo Zaak, kar ɲa bayniico ɔo paliinna okiɲco.

⁸ Kar min ɲa bayinco ja ɔo ɲuur okiɲco, kar kat ba aar, ɲa bayniidu lotu, nun kaak ar mic kaak ɲu weeyig koynay bal nece. ⁹ Asaan min paliinna okiɲco-aɲ, nun di siɲdu allo tak-tak. Zer ya samaan-ak, nu bal nece ɲuun kolin a nu *paliine, asaan awalle, nu taabiyyig ko taabiye gee ku *Egliz ka Buɲdi. ¹⁰ Kar iɲ barkin ta Buɲdi gay, nu gintu ar kaak ku talin-aɲka. Barkin taat Buɲ beriidu-an bal uce maala. Ya taɔ gay, iɲ taar ko, nu gintu riy dakin pak paliinna okiɲco. Kar riy taat nu giniyan, ɲa nununno kat ginaata, ta barkin ta Buɲdi taat goy iɲ nunu. ¹¹ Ansi-ak, ya ɲa nun kat gaarkon Kabarre ta Gala wal ya ɲu paliinna kuuk daarin sa, kaawni rakki di. An ko kaaw taat ni gaariyo ho taat ku aamintu.

Nooye ka gee ku mate

¹² Ya ni kaawaako a Buɲ nooyig Iisa Masi min ɔo muuti, maa di minninko, daarin diyyi a gee ku mate, ɲuur nooyɔo ? ¹³ Ya gee ku mate nooyɔo, ɲaar-ak, Iisa Masi sa bal nooye. ¹⁴ Ho ya ɲa bal nooye, kaaw taat ni gaariyan uc us maala, ho imaanko sa, bal baati. ¹⁵ Kar pey, ya ka seener gee kuuk mate ɲuur nooyɔo, ta-aɲ Buɲ oki bal nooyin Iisa Masi min ɔo muuti. ɲaar-ak, ni raada iɲ maan kaak Buɲ gintu, asaan ni kaaw waraɲ a ɲa nooyga.

* **15:5** 'paliinna daarin' : Do Kitamner, ya ɲu kaawa a orok iɲ seer-ak, ɲu kaawa ɔo bi ka paliinnar ya odinco bal nece oki.

Kar ya kaaw taat ŋu kaawiy-an ka seener, ŋaar-ak, ŋa bal nooyinji. ¹⁶ Asaan ya gee kuuk mate kat nooydo, ŋaar-ak, Iisa Masi oki, Buŋ bal nooyinji. ¹⁷ Kar ya Buŋ bal nooyinji gay, imaanko taat ku aamintu loci-at sa, taar us maala ho ku goy misa do zunubinniko. ¹⁸ Ŋaar-ak, ŋuur kuuk aamin do Iisa Masi ho mate, ŋuur-ak rawte zinƙiko. ¹⁹ Ya gi diy gelbinte do Iisa Masi do goye ka diŋ di, ŋaar-ak, min gee okinco, ginteŋ di ŋuute talinte aminda paka.

²⁰ Kar ka seener gay, Buŋ nooyig Iisa Masi min do muuti. Ŋa ŋaar ko nooy awalle a ŋaa gaare kadar botol pile a gee ku mate yaa nooye oki. ²¹ Ka seener, ar muut unjitu do duniiner in botol ta gem rakki di, ampaa ko, nooye oki astu in botol ta gem rakki di.

²² Gee okinco mataw asaan ŋu koogin ku Aadum. Ansi ko, ŋuur kuuk num in Iisa Masi, okinco yaa gase goye. ²³ Kar gay, ay gem di yaa yoke kamney : Iisa Masi, ŋaar ogirco do gee okinco do nooyindi, kar kat yaa ase geenji do wiktin taat ŋaa yeepe. ²⁴ Kar ba aaro, duniin yaa gaasen kate. Do wiktin taar-at, Iisa Masi yaa idiŋ ruwwinnay kuuk jookumo okinco, in aginduwco okinco ho in ŋuur okinco kuuk gin gudurre do duniiner ho ŋaaji berin Meennaw do Tatte Buŋ. ²⁵ Asaan Iisa Masi yaa tee Meennuwiyy nam yiriy taat Buŋ yaaco nosire do adiney okinco, ŋuu gine wer ka lee asinji.† ²⁶ Adin kaak Buŋ asiy ide ba aar-ak, taar muutu. ²⁷ Ka seener, ŋu siir do Kitamner aman : « Buŋ diyig Iisa Masi kaaco ka gamin okinco. »‡ Kar

† 15:25 Wer ka gase kaawor do Soom 110.1. ‡ 15:27 Wer ka gase kaawor do Soom 8.7.

min gamin-aŋ gay, Buŋ meenji attanno, asaan ŋaar di kaak berji gudurre do Iisa do gamin-aŋku. ²⁸ Ka seener, wiktin taat Buŋ yaa diyin Iisa Masi kaaco ka gamin okiŋco, meenji Buŋ di yaa goye kaaci. Hiyya, Buŋ keeji di yaa goye tak-tak kaaco ka gamin okiŋco.

²⁹ Di talon, gee daarin kuuk gina batem do saan ta siŋtico kuuk mat bal batiziye. § Nu giniy pa-ak a ŋuu gase maa ? Ya gee kuuk mat nooydo-ak, maa di pey gee-ak giniy batem do bi kaŋco ? ³⁰ Kar nini gay, maa di ay wiktine, ni beriy zinƙini do taabiner ? ³¹ Gem kol siŋtay, kun kawta, nu goy ko do taabin ta muuti di. Nu kaawaako, ya ka seener adir portiko in kunƙo, asaan ku aamin in siŋ ku *Rabbinte Iisa Masi, kaaw taat nu kaawiy-an oki, taar ka seener. ³² Wiktin taat nu goyiy do geeger ka Epeez, ŋu taabiyin ko taabiye. Nu gintu ar nu taasiŋa in kumin ku yeero. Ya nu taasiŋa do bi ka gamin ku duniiner-aŋ, naa gase maa ? Kar pey ya gee kat nooydo min do muuti, ŋaar-ak, gee kaawa seene wiktin taat ŋu kaawiy in kaaw agunuwa aman : « Taante ho saante, asaan kawta muut yokaate. »*

³³ Yaman, dakoŋ caaciyenno zinƙiko ! Goye kaak in gee kuuk jookum-ak, ŋaar niga gemo. ³⁴ Naar-ak, yeepon do pikirre taat samaane ho rason gine ka zunuubinnar tak-tak. Nu tala kadar minninko,

§ **15:29** 'gee daarin kuuk gina batem do saan ka siŋtico kuuk mat bal batiziye' : Pool kaawiy ansi-ak, ŋa kaawa do bi ka maan kaak gee daarin giniyo. Ampa-ak, ŋa rakaado kaawe a gee yaa gine pa.

* **15:32** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 22.13.

gee daarin̄ ibingigdo misa Buñ. Nu kaawtu pa-ak a sokañ yaako denko.

Zi ka gem kaak nooye

³⁵ Kar gay, wal gem yaa inde aman : « Maman gem ka mate nooygiyo ? Kar ya gem-ak kat nooye, ñaa ice maa zirda ? » ³⁶ Talon̄ kat gem kaak kaay kanjido-an̄ka ! Ya ki luwaw, busumji zooddo di ñu rocciyof walla ? ³⁷ Ko taat ki luwi-at, ya ña juuju wal ta meriya oki, ki luwa busumco di. Yampa, ki luwdo aarco. ³⁸ Kar busam kuuk ki luwi-ak gay, Buñ giniig ñu rocciyho ñu maadiyo. Ay busum di in̄ aaroy ar kaak meen̄ji Buñ rakiyo.

³⁹ Gamin okin̄co kuuk siikimaw, zin̄kico sawado. Zin̄ka ku geemir, ku mallel, ku diidir ho in̄ ku boosir sa, okin̄co, ñu sawado. ⁴⁰ Gamin kuuk ka samaaner in̄ ku keder, ñuur sawado. Ñuur kuuk ka samaaner, samaanuwco keetiti min ku keder. ⁴¹ Pato ceera keetiti ho koye ceera keetiti. Kaalna sa, ceerin̄co sawado, ay kaal di in̄ ceerin̄ji.

⁴² Ansii di oki, do wiktin taat gee kuuk mate yaa nooye, taa kuuniye pa. Momte kaak ñu tiisig keder, ñaar ar busum kaak ñu luwga. Momte-ak yaa zoodo. Kar min ña nooye, ña zoodaado pey tak-tak. ⁴³ Wiktin taat ñu tiisig momte-ak, ña ka talinno. Kar min ña nooye, gee rawdo talin̄ji. Wiktin taat ñu tiisiiga, ña ginno gudurre. Kar min ña nooye, ña gin gudurre dakina. ⁴⁴ Wiktin taat ñu tiisiiga, ñaar zi ka gemor di. Kar min ña nooye, ña gin zi kaak asa min Ruwwin ta Buñdi. Ya ña gin zi ka gemor, ña gin oki zi kaak asa min Ruwwin ta Buñdi. ⁴⁵ Ka seener, ñu siir do Kitamner aman : « Aadum, ñaar

† 15:36 'rocciyho' : Werin daarin̄, ñu kaawa a 'piciyo'.

ko gem kaak awalle, Buñ berji siikime. »‡ Kar lisa Masi, ñaar Aadum ka ba aaro. Ñaar ruwwine taat bera goye do geemir. ⁴⁶ Ña zido kaak asa min Ruwwin ta Buñdi kat as awalle. Kar gay, ña zi ka gemor ja, kar kat astu zi kaak asa min Ruwwin ta Buñdi. ⁴⁷ Aadum kaak awalle, ñaar Buñ kilgiyig in kida. § Kar Aadum ka seerin kar gay, ñaar as ase min kuwa. ⁴⁸ Gee kuuk goy do duniiner-an, ñuur ar ñaar kaak Buñ kilgiytu in kida ho ñuur kuuk goy ka samaaner gay, ñuur ar ñaar kaak as ase min kuwa. ⁴⁹ Uudin taat gi ariy gem kaak Buñ kilgiytu in kida, yiriy rakki, gi asiy are oki gem kaak as ase min kuwa. ⁵⁰ Gem kol sintay, cokiyon kaawor-anta : zi ka gemor in kumay ho in baariy unjaado do *Meennaw ta Buñdi, ho gamin kuuk yaa zooden sa, ñuur hadiraado in kuuk zoodaado tak-tak.

⁵¹ Cokiyon, naako kaawe maan rakki kaak cigile : gi mataado okinte. Kar gay, okinte, zin kite asa jipte ⁵² kodok di ar kooce ka columdi. Nuu jipte do wiktin taat perin ta ba aaro yaa aale. Ya ta aale, gee kuuk mate mate yaa nooye. Nuu nooye in zin ka kuuk zoodaado tak-tak. Kar ginte okinte gay, zin kite yaa jipte. ⁵³ Ka seener, zi kaak yaa zoode, ñaa jipte in ñaar kaak zoodaado tak-tak, ho zi kaak kawtan di yaa mate sa, ñaa jipte in ñaar kaak mataado tak-tak. ⁵⁴ Wiktin taat zi kaak yaa zoode-ak yaa jipte in kaak zoodaado, ho kaak yaa mate-ak in kaak mataado, ñaar-ak, kaawin kuuk ñu siirtu do Kitamner yaa ase kat do werco aman :
« Buñ nosirtit tak-tak do muuti, muut ginno pey

‡ 15:45 Wer ka gase kaawor do Zeneez 2.7. § 15:47 Wer ka gase kaawor do Zeneez 2.7.

bat. »*

⁵⁵ « Way kanke muutu, di moon kat ka nosire ?

Way muut-anta, moon kat gudurrike ? »†

⁵⁶ Muutu, taar gin gudurre taat ta diyiy gee-ak min zunuubinna kuuk gee giniyo. Kar zunuubinna gay, njuur gin gudurre taat nju sakkiiyig gee min do *gaanuun ka imila baaco. ⁵⁷ Ozilintey Bunte, njaar kaak beraate gudurre taat giiti nosire do muuti in gudurre ta Rabbinte Iisa Masi.

⁵⁸ Ansi-ak, gem kol sijtay kuuk nu elgiyo, obon tirit do imaanko ho yoo maan sa eeraakonno. Zeedon kuu 6aa in unko do riy ta *Rabbin Bun, asaan ku iban tam kadar taabin taat ku taabiiy do ay maan kaak ku giniy in sij ku Rabbiner, taar ucaado maala kat bat.

16

Gaayo do Egliz ka Zeruzaleem

¹ Do bi ka gaay taat ku capiy do gee ku Bun di kuuk goy do geeger ka Zeruzaleem, ginon ar kaak nu kaawiico do *Eglizna kuuk goy do kid ka Galaasi. ² Dakon yokenno a naa 6aan ja kat kuu cape. Kar gay, min dinka, ay yiry ta dumaasdi, ay gem di yaa diye maan do geriy min gurus kaak na gasiyo. ³ Ya nu ot do werko, naa naamin gurus-ak do pise ka gee kuuk kuu dobe, njuu iyin Zeruzaleem. Ya nju 6aawaw, naaco bere makaatamna kuuk gaara kadar goyico in botiliy do unji ka Bun di. ⁴ Kar ya taa kuuniye a nun oki yaa 6aawe, njaar-ak, nii obe asinni.

* **15:54** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 25.8. † **15:55** Wer ka gase kaawor do Ooze 13.14.

Martaw taat Pool rakiy 6aawe Korent

⁵ Nu 6aako taliŋko, kar gay, naa aadeŋ ja min kid ka Maseduwaan, asaan nu ic niyin min awalle a naa aadeŋ ja min ede. ⁶ Ya nu otko, naa gine menaw minaw-minaw iŋ kuŋko wal naa gaasin siteen okiŋji sa, nu ibanno misa. Ampaa ko, wal kuun gaayindu di naa siŋje iŋ uŋdu do martuwir do wer kaak nu 6aayiy di. ⁷ Asaan nu rakaado naako taliŋko kay asindu di. Ya Buŋ ooye-ak, nu raka gii taaye sawa do werko. ⁸ Kar diŋ gay, naa goye anne do geeger ka Epeez nam iidin ta Pantekoot. ⁹ Nu raka goye anne, asaan Buŋ pildu botol a naa gine riy dakina do geeger-aŋka yoo adin goy dakina oki.

¹⁰ Ya Timote otko, obon samaane. Paa kat, ɲa gasydo maan kaak yaaji uŋje kolaw, asaan ɲaar oki gina riy do *Rabbine ar nunu. ¹¹ Waan sa yaa aaniŋjido. Kar gay, gaayonɲa do martuwiy, ɲaa icin botiliy iŋ aapiye nam ɲa asiin gasindu, asaan nu yokaag anne iŋ siŋta.

¹² Do bi ka siŋte Apoloos, nu iskiɲ dees dakina a ɲaako 6aawe iŋ siŋta kuuk pey. Kar gay, ɲa bal gine niyin tak-tak taat ɲaako 6aawe diŋka. Ya Buŋ pilji botol di, ɲaako 6aawe-aka.

Taayiika iŋ ooy ta ba aaro

¹³ Goyon mento ho obon tirit do imaanko. Dakon gineno kolaw ho goyon bombo. ¹⁴ Eloŋ benaniko do gamin okiŋco kuuk ku giniyo.

¹⁵ Gem kol siŋtay, ku ibingig kuŋ Estepanaas iŋ gee kuuk goy do geriy. Ku iban kadar do kid ka Akayi, ɲuur di kuuk aamin awalle do Iisa Masi ho

nu unje kayco a nuu gine riy do gee ku Bunji. Naar-ak, nu taayaako : ¹⁶ karmiyon gee kuuk ar nuur-an ku ho karmiyon oki nuur okinco kuuk taabiya do riyor in nuura.

¹⁷ Adir portiko do asinco kan Estepanaas, Portunatuus ho in Akaykuus. Kun goy serek. Kar ya nu talaag sin ta-an, ar nu talinco ko kunco oki. ¹⁸ Nu oolit gelbiner ar nu ooliig gelbinko. Naar-ak, diyon do kayko kadar gee ar nuur-an icon kuwa.

¹⁹ Gee ku Eglizna kuuk goy do kid ka Aazi ooyko. Akilaas in Priska* ho in gee ku Egliz kuuk numa gerco ooyko dakina in sin ku Rabbin Iisa. ²⁰ Sin ta okinco ooyko dakina.

Ooyon oki benanniko in gine ka cuud ar sin ta kuuktacco rakki.

²¹ Nun meendu Pool kat siiriig kaawin ku ba aar-an in pise ka meendu.

²² Ya gem kaak elgigdo *Rabbin-ak, Bun, na surpiyga.

Gem kol Rabbinni, asu !

²³ Rabbin Iisa yaako barkiyinco okinco.

²⁴ Okinco, nu elgiiko in sin ku Iisa Masi. Nu ooyko dakina.

* **16:19** 'Priska' : Nu kolaat oki Prisil (Akt 18.1-2).

**Jamaw ta Marbinto: Kabarre ta Gala dō bi ka
Iisa Masi in danja
New Testament in Dangaléat (CD:daa:Dangaléat)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dangaléat

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Dangaléat

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-11-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

ab97a9dd-e7e6-53b0-a477-f2859d09bc84